

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI

Balandis - April 16, 1981

Nr.16

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Baltiečiai Kanados parlamento rūmuose

Devintas metinis Kanados Baltiečių Vakarų parlamento rūmuose Ottawoje įvyko 1981 kovo 4. Jį globojo parlamentarų komitetas iš 8 senatorių ir 14 parlamento narių iš visų federalinių partijų: iš jų 7 yra buvę ministrai.

Pagrindinė kalbėtoja buvo suomių kilmės kasyklų ministrė Judith A. Erola. Dar kalbėjo senatorius S. Haidasz ir opozicijos vado pavaduotojas W. Baker. Baltiečių vardu ilgesnę kalbą pasakė T. Kronbergs, Latvių Bendruomenės ir dabartinis Baltų Federacijos pirmininkas: trumpai kalbėjo L. Leivat — Estų ir adv. J. Kuraitė — Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Priėmimo ir banketo dalyvavo beveik 200, tik tiek salė talpina. Buvo 19 senatorių ir 43 parlamento nariai, tarp jų ministrai J. A. Erola ir W. Rompkey ir ministerio teises turintieji senato frakcijų vadovai R. Perrault ir sen. R. Lapointe ir 8 buvusieji ministrai. Iš diplomatinio korpuso atsilankė Vatikano Pro-nuncijus Angelo Palamas ir jo patarėjas Dante Pasquinelis; JAV ambasadoriaus pareigas einantis R. J. Smith ir pirmas sekretorius A. McKee; Australijos ambas. B. G. Dexter; V. Vokietijos ambas. E. Streatling; Kanados užs. reikalų ministerio pavaduotojas Jean Touchette ir R. Europos sekcijos vedėjas Paul Chaplin, Lietuvos gen. konsulas Kana-

doje dr. J. Žmuidzinas, Latvijos — dr. E. Upenieks ir Estijos — I. Hensoo.

Kanados LB atstovų tarpe buvo Krašto Valdybos narių — adv. J. Kuraitė pirm. J. V. Danys, J. Krištolaitis, I. Meiklejohn, J. R. Simanavičius, E. Stungevičius, KL Jaunimo Sąjungos pirm. L. Beržinytė, Krašto Tarybos nariai H. Lapas, L. Skripkutė, V. Stanevičienė, Montrealio ir Ottawos apylinkių pirm. V. Piečaitis ir V. Radžius, Toronto studentų draugijos pirm. R. Rudaitytė, kun. A. Simanavičius iš Toronto ir kun. dr. V. Skilandžiūnas iš Ottawos ir kiti.

Aukšto lygio koncertinę programą atliko bosas Vytautas Paulionis, estas pianistas prof. A. Maiste ir latvė smuikininkė R. Lielmane. Tautinėje baltiečių parodoje lietuvius atstovavo Valentina Balsienė iš Toronto su keramikos kūriniiais.

KONSULŲ PAGERBIMAS

Baltijos valstybių konsulai Kanadoje, dr. J. Žmuidzinas, Lietuvos, dr. E. Upenieks, Latvijos, ir I. Hensoo, Estijos, kovo 3 d. dalyvavo priėmimo-vakarieneje. Kiti dalyviai buvo senatoriai S. Haidasz ir A. Thompson ir parlamento nariai W. Baker, buvęs ministerio pirm. pavaduotojas, M. Wilson, buvęs prekybos ministeris, K. Robinson ir H. Herbert, ir užs.

(Nukelta į 8 psl.)

Linksmų šv. Velykų linkime visiems Dirvos skaitytojams, rėmėjams ir bendradarbiams!

Pavasaris Dubysos pakrantėse.

BREŽNEVO POLITIKA

Nuolaidom Lenkijoje sulaikyti Europos ginklavinimąsi

Vytautas Meškauskas

Tarptautiniame šachmatų žaidime Brežnevas padarė ėjimą, kuris laikytinas gambitu — kas nors paaukojama, kad užimti geresnes pozicijas puolimui. Auka šiuo atveju yra pažadas leisti lenkams patiems

susitvarkyti; pelnas — geresnės pozicijos sulaikyti europiečių, ir eventualiai amerikiečių, atsiginklavinimą.

Skeptikai, žinoma, gali aiškinti, kad auka nėra didelė. Vadinami 'Sojuz 81' manevrai buvo nutraukti padidinus ir sustiprinus sovietų igulas — dvi tankų divizijas — Lenkijoje, pravedus naujas komunikacijos linijas, padidinus amunicijos atsargas. Žodžiu, jei reikėtų panaudoti išorės jėgą, tai bus galima greičiau ir geriau padaryti negu anksčiau. Lenkai negali to nežinoti ir todėl turėtų laikytis ramiai. Antra vertus, lenkai neapsirinka manydami, kad sovietai jų nepuola, nes jie sudaro sovietams sunkiai apžiojamą kashnį. Liepos mėnesį turėtų įvykti delegatų į partijos kongresą rinkimai. Ne kandidatų skyrimo būdu, kaip praktikuojama visose komunistinėse valstybėse, bet daugiau laisvu, demokratišku būdu. Jei lenkams tai pasiseks padaryti, tas precedentas negalės neturėti įtakos visame sovietų bloke, kaip ir pačioje Sovietijoje. Komunizmo žinovai teigia, kad to prileisti Maskvos valdovai negali. Tokiu būdu kongreso delegatų rinkimas bus tikras Maskvos

užmačių bandymas, turintis parodyti ar tai tikra nuolaida, ar tik eilinis blefas.

Brežnevas turėjęs pasiūlyti tą gambitą, nes Lenkijos įvykiai labai sumaišė jo planus taikos giesmėje užliūliuoti Vakarų Europą ir neleisti jai pasirošti tinkamai pasitikti didėjančią sovietų grėsmę. Jei sovietai galėtų ir toliau išlaikyti turimą karinę persvarą, europiečiai ne tik nesudarys jiems pavojaus, bet dar gi ir trauksis nuo amerikiečių, nes geriau būti ... raudonam, negu negyvam.

Kad toks samprotavimas veidai į pražūtį — bando aiškinti Reagano administracija ir kongresas neprieštarauja didesnėms išlaidoms krašto apsaugos reikalams. Europoje nuotaikos netokios. Ten yra tokių kairiųjų, kurie iš esmės ne prieštarauja sovietų įtakos padidėjimui. Yra ten pacifistų, kurie nenori tos įtakos padidėjimo, bet kartu nenori ir pasipriešinimo jėgą. Dauguma nėra nei prosovietiniai nusiatačiusieji, nei pacifistai. Toji dauguma stebi augančią sovietų galybę ir supranta reikala jai pasipriešinti, tačiau kažkaip negali tam ryžtis. Ameri-

(Nukelta į 2 psl.)

Grupė dalyvių Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose. Iš kairės: KLB tarybos narė L. Skripkutė, parlamento narys Harold Herbert, KLB tarybos narė V. Stanevičienė, KLJ S-gos pirm. L. Beržinytė, Vatikano atstovas Kanadai Angelo Palmas ir sol. Gina Čapkauskienė.

L. Giriūno nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKA *Įkvilga*

Palestinos problema. — Bandymas ją apeiti priešsovietiniu frontu.

Valstybės Sekretoriaus kecionė i Artimuosius Rytus turėjo tikslą apmesti metmenis priešsovietiniam frontui, nes visi ženkla kalba už tai, kad Maskva godžiai žiūri i tos srities naftos šaltinius. Situacija primena britų-prancūzų bandymą sukurti kažką panašaus Rytų Europoje po pirmojo pasaulinio karo. Tą syk strategijos planuotojams labai kliudė Lietuvos-Lenkijos konfliktas dėl Vilniaus. Žinoma, tai nebuvo esminis klausimas. Jei lenkai ir sudarytų karinę sąjungą su Pabaltijo valstybėmis - ji negalėtų atlaikyti sovietų puolimo be didesnės Vakarų

pagalbos. Sąjunga neturėtų jokios reikšmės, jei sovietai susitartų su vokiečiais, kas ir atsitiko. Panašiai ir Artimuosiuose Rytuose. Kad sujungti visas valstybes prieš galima sovietų pavojų, reikia kaip nors likviduoti Izraelio-arabų ginčą, išspręsti Palestinos problemą.

Nerandant būdo ją išspręsti vienu ypu, Carterio administracija ją stengėsi išspręsti etapais. Pirmasis buvo Izraelio-Egipto susitarimas. Kaip atsiename, visi arabų kraštai Egiptą pasmerkė už arabų vie nybės sulaužymą. Egipto prezidentas Sadatas tačiau aiškino, kad tai buvo vienintelis būdas atgauti kare prarastas Sinajaus dykumas su ten esančiais naftos šaltiniais. Jis taip pat neužmiršo Palestinos arabų, išgaudamas pažadą iš Izraelio suteikti jiems autonomiją. Kokia toji autonomija turėtų būti - nebuvo susitarta, ir vėlesnės derybos dėl to nedavė rezultatų, o dabar ir visai nutrūko, laukiant birželio 30 d. rinkimų Izraelyje.

Pagal Camp David susitarimą, 1982 metais Egiptas turėtų atgauti paskutinę Sinajaus dalį, o siena tarp abiejų valstybių turėtų būti saugoma tarptautinių dalinių. Abejojama, kad daug kas su tuo uždaviniu sutiktų, todėl JAV-bėms gali prireikti pasiūsti savo pačių kariuomenę. Kadangi arabų valstybės pačios galėtų nuo sovietų puolimo atsiginti tiek pat kiek Lenkija, JAV tame rajone reikalingos bazės. Jei taip, patruliavimas Egipto-Izraelio sienos galėtų praversti, ypač didysis Sharm-Sheikh aerodromas, numatytas kaip tarptautinių jėgų bazė.

Bet ar sovietų grėsmės akivaizdoje galima suinteresuotus priversti užmiršti palestiniečių problemą? Paprastai gerai informuotas The Economist teigia, kad ne: Persijos įlankos saugumo problema yra susijusi su Izraelio Rytų Je

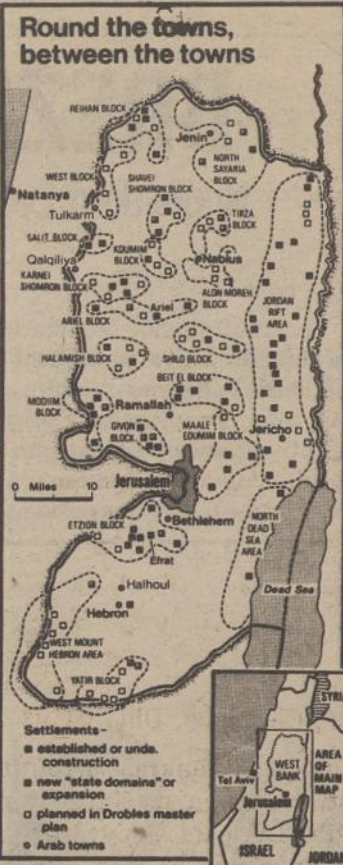
ruzalės, Vakarinio pakraščio ir Gazos juostos okupacija.

Izraelio politikai yra vieningi, kad jų valstybės saugumas neleidžia duoti arabams tokios autonomijos, kuri būtų beveik lygi nepriklausomos arabų valstybės įsteigimui. Tais pačiais sumetimais jiems reikalingi žydų naujokynai okupuotose teritorijose, o Jeruzalė visa turi priklausyti Izraeliui kaip sostinė.

Neseniai The New Republic magazine pasirodžius straipsnis apie Jeruzalės priklausomumą Izraeliui, i jį laiškų atsiliepė Martynas A. Yčas iš Alexandria, Virginia, išvesdamas paralelę su kryžievių įsteigta Jeruzalės valstybe, kuri beveik šimtmetį išsilaikė tik dėl pagalbos iš užsienio, geresnės jos gynėjų apsiginklavimo ir priešų nevieningumo, bet ilgai nei išsilaikė, bet ilgainiui vistiek turėjo kapituluoti aplinkai.

Su tokiu Izraelio sprendimu arabai, nors ir labai suskile, sutikti nenori. Tai veda prie vadinamo 'Jordano varijanto', pagal kurį okupuotos teritorijos turėtų būti gražintos Jordanui, nuo kurio jos buvo atimtos. Tam tikra prasme, jis atrodo logiškas, nes palestiniečiai dabar jau sudaro Jordano gyventojų daugumą, nors pats karalius Hussein yra haše-

ŽYDŲ NAUJOKYNAI SUPA PALESTINIEČIŲ MIESTUS

PALESTINIEČIŲ IŠSISKIRSTYMAS

Jordan	1,160,800
West Bank*	818,300
Gaza Strip	476,700
Israel	530,600
Syria	215,500
Lebanon	347,100
Kuwait	278,800
Saudi Arabia	127,000
United Arab Emirates	34,700
Qatar	22,500
Iraq	20,000
Libya	23,000
United States	10,200
Others	175,000

■ Iš kitos pusės

EUROPOS LIETUVIS, kaip pas mus įprasta, skundžiasi solidarumo stoka lietuvių tarpe. Dėl to ir redakcija turi nemažai sunkumų:

"...Todėl Redakcinė komisija, kuri nuo šio numerio imasi nelengvo darbo, kreipiasi į skaitytojus ir bendradarbius prašydama visų pagalbos ir paramos... Tradiciniai 'Europos Lietuvis' yra NESROVINIS laikraštis, TARNAUJAS visoms lietuvių politinėm SROVĖM, siekiančiom atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę..."

Kažin iš kur Anglijoje, kur tas laikraštis leidžiamas, atsirado tiek daug politinių srovių? Ar dėl to, kad Anglija yra sala? Ar todėl, kad buvo užmirštas Vaižganto įspėjimas, jog ne viskas, kas ką po savim padaro, yra jau ir srovė.

Istoriniai, mūsų išeivijoje daugiau sekėsi srovinams laikraščiams. Ne tiek dėl ideologinio patrauklumo, kiek todėl, kad mažesnėje grupėje galima dirbti su didesniu entuziazmu. Plati talka padeda tik trumpą laiką. Ten kur reikia ištvermės, ji nebetinka.

Galų gale laikraščio pasisėkimą nulemia ne kolektyvas, bet jam vadovaujanti asmenybė. Nėra jokių visuotinių tinkamų taisyklių, kaip padaryti laikraštį įdomiu. Tai priklauso nuo redaktoriaus savo skaitytojų pageidavimų suvokimo. Nelaimei, juos reikia atspėti. Jei klausia — tiesos vistiek nesužinosi.

Man nelabai suprantamas redakcijos skundas, kad "bereikalingų ir kenksmingų mūsų vienybei ginčų per praėjusius metus buvo daugiau negu bet kada anksčiau... Santūrumo pritrūko ir skaitytojams, siuntusiems redakcijai laiškus." Pagal mano patyrimą ginčus žmonės mielai skaito, kaip ir laiškus. Žinoma, ir čia yra tam tikra riba. Už tat redakcija turi turėti raudoną pieštuką. Visiems vistiek neįtiksi. Ne laikraštis, bet srovė turi jam patarnauti. Darbą pradedant tačiau visados atrodo kitaip.

vm

mitas, kaip ir valdantis sluoksnis, kuris nėra suinteresuotas turėti dar daugiau pavaldinių palestiniečių. Gal lengviau galima būtų išspręsti autonomijos problemą, ją duodant pirmiausia Gazos juostai ir laukiant, kaip ji pasirodys praktikoje. Tačiau ir tai lengviau pasiūlyti, kaip padaryti. Sunku surasti palestinietį, kuris norėtų užsitraukti koloboranto įtarimą. Per paskutinius kelis mėnesius Gazoje įvyko 12 žmogžudysčių, kvalifi-

kuotų kaip politinės. Savaime aišku, kad teroristai visados sulauks paramos iš sovietų, iki jie bus jiems naudingi...

Kaip matome, Valstybės Sekretoriui Haig sprendimą rasti nebus lengva. Daugiausiai kas jam gali pasisekti - tai tik nustumti sprendimą tolimesnei atečiai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Zinia, ir sovietai turi savo problemų, bet būtų klaida jų padėti palengvinti, atsisakant priemonių jų grėsmei atremti. Tai gali juos tik paskatinti išnaudoti savo pranašumą kaip paskutinį kozerį. Reikia sutikti su Valstybės Sekretoriumi Haig, kad Vakarai pergyvena patį pavojingiausią savo istorijos laikotarpį.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ar esame geri savo tautos ambasadoriai?

Jau ilgokas laikas įpratome kartoti tezę, kad svetur visų mūsų pareiga būti tautos ambasadoriais! Vsi privalome nuolat ir išmaniai skelbti pasauliui Lietuvos nelaimę, siekiant išvaduoti ją iš Maskvos vergijos. Tėvynę lietuvius suvaržytas ir žiauriomis priemonėmis gniuždomas, tad mes tegalime plačiu mastu belstis į laisvų kraštų žmones bei vyriausybes kad padėtų gelbėti mūsų šalį iš genocidinių komunizmo replių. O turime puikiausias sąlygas tiesos žodžiui skleisti tarp daugelio tautų ir valstybių, tad būtų gėda ir nuodėmė to neatlikti. Sesės ir broliai, kęčiantieji už spygliuotos uždangos, to iš mūsų laukia. Todėl tikrai savo aplinkoje kaimynus ir bendradarbius, taip pat ypač žymius asmenis, privalome informuoti apie didžiąją skriaudą ir per 40 metų vykstančią lietuvių atsparą prieš okupanto tirono smurtą, prieš žmogiškų teisių laužymą ir tautžudystę...

Ar tą pareigą bent stengiamės atlikti? Ar tai mums įmanoma? Kurios kliūtys labiausiai trukdo?

Regis pirmoji kliūtis ši: mes patys nesam organizuotai informuoti nei pasiruošę, todėl nepakankamai nę jautrus nuolat kintančių įvykių bei poslinkių eigai, o daugiau tik iš šalies viską stebime. Tiesa, įvairios vadovybės tikrai darbščiu veržlumu neša tą kovos vėliavą, bet tai - tik generolai su adjutantais ir viršilom. O kur pati didžioji jėga, kuri vadovų planus bei šūkius masiškai gyvu petim ir gausiu ryžtingumu paremtų, kuri būtų visų žygių veiksmingu vykdytoju? Vadai be eilinių atramos - bejėgiai. Juoba, kad šiuo atveju reikia tos eilinių kariaunos ne bet kokios, o sąmoningai išprusintos ir apdairiai veiklios, būtent - ambasadorinio lygio.

Dėkui Dievui, mūsų visuomenė raštinga ir gana imli politinei veiklai ar kultūrai, o kovai prieš pavergėją širdingai pritaria. Tik, deja, ji tartum palikta už tvoros: neiglaudinta į gyvus reikalus, į medias res. Ji nėra patvariai ir planingai organizuota, tikslingu būdu akstinama ar ipareigojama. Kas kad lankom šventes ir minėjimus, liet. koncertus, klausom kantriai prakalbų ir plovam, duodam aukų... Paskaitom spaudą gana pasyviai, privačiai šį tą pagvilde nam tarp kitko, atsiktiktinai kur ir apie politiką žodį sukei-

čiam. Ir prisimerkę iš tolo žiūrime, ką vadovybės daro ar sako, kokių žygiai. Bet mus tai nekiek beliečia, lyg tai ne mūsų pareigos reikalas. Tik stebim šaltai: kas čia bus toliau? Nors prasišlyvenę, turime laiko ir pinigų bet kam, bet ištraukti jautriau į Lietuvą bylą nėra atitinkamos paskatos. Na, ar tokie asmenys yra pajėgūs būti tautos ambasadoriais tarp svetimųjų, kai šiandien būtinas didis išmanymas, nuolatinis budrumas ir veržlumas?

Vienoj apylinkėj kasmet įvyksta studijų savaitės - aktualios paskaitos, svarstybos. Ir spaudoj prasišlyta: kitom spaudoj prasišlyta: kitom vietovėm irgi naudinga būtų panašios sueigos, ar ne? Ogi iš tiesų ne kasmet, bet bent kas mėnuo visiems reikia panašios "rekolekcijų", kad žmonės ištrauktų į dabarties įvykius ir svarbias žinias - ne tik klausytis, bet ir patiem nuomone reikšti, į viską karščiau išgyventi ir veiklai skatintis. Tik taip gimsta veikėjai, auga są-

LIETUVIAI IR LENKAI

Vilnius mūsų, Kaunas rusų!

Vytautas Meškauskas

Vokietijos-Lenkijos karui prasidėjus, 1939 m. rugsėjo 1 d. mūsų prezidentas savo aktu, remdamasis 1939 m. sausio 25 d. įstatymu, oficialiai paskelbė Lietuvos neutralitetą. Vyriausybės žinių 660 nr. Tą neutralumą respikuoti pasižadėjo sekančią dieną Lenkija ir Vokietija. Jos karo attache plk. E. Justas tačiau privačiai kalbėjosi su mūsų karininkais dėl eventualaus žygio į Vilnių. Panašiu užuominu padarė ir pasiuntinys E. Zechlinas. Lietuvos pasiuntiniai Anglijoje ir Prancūzijoje išpėjo, kad toks žygis pasibaigtų blogai... Anglija tuo atveju Lietuvai paskelbtų net karą. Jos pasiuntinys Kaune T. H. Prestonas turėjęs tuo reikalu jau parengtą notą.

Vilnių Tarybų Sąjunga okupavo susitarusi su Vokietija pasidalinti Lenkijos valstybę. Spalio 10 dienos savitarpio pagalbos sutar-

ties su Lietuva pirmuoju str. Sovietija Vilnių gražino Lietuvai. Būdinga, kad žepkaitė, parašiusi visą knygą apie Lietuvos-Lenkijos santykius, nė vienu žodžiu nemini Molotovo-Ribbentropo pakto dėl Lenkijos pasidalinimo.

Gražinti Vilnių Maskvai buvo paranku propagandiniams sumetimais. Žiūrėk, puolant Lenkiją buvo atitaisyta ir viena istorinė neteisybė! Abejotina, ar Sovietų Sąjunga tai būtų padariusi, jei Lietuvos vyriausybė nebūtų kiekviena proga kėlusi savo teisėtų pretenzijų. Dėkoti sovietams už Vilnių nėra reikalo ir dėl to, kad atidavimas buvo tik dalis viso krašto paėmimo. Lietuvos liaudis tai tuojuo suprato. Populiariausias to laiko posakis buvo:

Vilnius mūsų, Kaunas rusų.

Lietuviai, apleidę imant, lenkus jų tragedijos dienomis labai užjautė. Lietuva, kaip neutrali šalis, internavo apie 15,000 karininkų ir kareivių. Kitų metų pradžioje vien Vilniuje buvo užregistruotas 26,551 civilinis pabėgėlis. Jį išlaikymui buvo reikalingas milijonas litų per mėn. Dalis reikalingų lėšų buvo gauta iš Tarptautinio Raud. Kryžiaus, Hooverio komiteto ir kitų užsienio organizacijų. Į internuotų karių pabėgimą ir išvykimą į užsienius žiūrėta pro pirštus.

Ilgiau negu kitose Pabaltijo šalyse — iki sausio 13 d. — išsilaikė ir Lenkijos pasiuntinybė Kaune. 1939 m. rugsėjo 25 d. visiškai slaptoje pro memoria Urbšys kalba apie E. Zechlino vizitą, kuriuo metu užsiminta, kad faktiškai jau nebėra Lenkijos valstybės nei jos atstovybių Latvijoje ir Estijoje. Apie galimą Vokietijos spaudimą E. Turauskas pranešė Charvatui ir susitarta pasiuntinybę likviduoti.

Lietuvai perėmus iš Sovietų Sąjungos Vilnių, Charvatas spalio 13 d. įteikė dar notą, kad Vilniaus perėmimas yra tarptautinės teisės ir žmoniškumo pažeidimas. Kitoje tos pačios dienos notoje jis pranešė apie Lenkijos pasiuntinybės personalo išvykimą iš Lietuvos. Lietuvos užsienio reikalų ministerija spalio 14 d. jam įteikė atsakymą, kuriame sakoma, kad Lietuva priimdama iš Tarybų Sąjungos Vilnių, jokių tarptautinių įsipareigojimų Lenkijai nesulaužė, kad ji niekada Vilniaus nepripažino Lenkijai ir perėmė tai, kas jai teisėtai priklausė.

Perkelti sostinę į Vilnių Lietuvos vyriausybė tačiau nesiskubino, skaitydamasi su Vakarų opinija. Lenkijos vyriausybė Charvato spalio 13 d. notą išsiuntinėjo visiems Tautų Sąjungos nariams. Lenkijos emigracinė vyriausybė Vilniaus Lietuvai niekados nepripažino. Tai padarė tik dabartinės Lenkijos vyriausybė 1945 m. rugpjūčio 16 d., pasirašydama su Sovietų Sąjunga sutartį dėl valstybinių sienų.

Kitame numeryje: Baidamosios pastabos.

WATERBURY

DR. P. VILEIŠIUI
75 METAI

Š. m. kovo 29 d. Waterburyje Vyčių Klubo salėje dr. Petras Vileišis atšventė 75 metų sukaktį.

Vaišes ruošė Vileišių šeima ir anūkai. Susirinko per 100 asmenų, giminės, draugai, pažįstami.

Dr. P. Vileišis paeina iš garsios Vileišių šeimos, mūsų tautai didžiai nusipelnusiai. Gimė Vilniuje 1906 m. kovo 31 d. Gimnaziją baigė Ukmergėje. Universitetą Sarboneje gaudamas daktarą. Studijavo aukštųjų prekybos mokslus Paryžiuje. Grįžęs Lietuvon buvo finansų ministerijoje referentu. Vėliau užsienio ministerijos referentu. Romoje Lietuvos atstovybėje kurį laiką ėjo I-jo sekretoriaus pareigas. Vėliau atstovybės patarėju.

Grįžęs Lietuvon 1939 m. ėjo ekonominio departamento vicedirektoriaus pareigas. Rusų komunistams pavergus Lietuvą, 1940 metų rugpjūčio mėn. atvyko Amerikon, Marijanapolin, vėliau Chicagon ir galutinai apsigalvotojo Waterburyje, kur sėkmingai vertėsi namų prekyba. Biznį vesdamas nenukrippo nuo Vileišių šeimos tradicijų: kovos už Lietuvos laisvę ir už žmogų lietuvių.

Dr. P. Vileišis padeda lietuviui ir kiekvienai lietuviškai organizacijai, kuri kovoja už Lietuvos laisvę. Dr. Vileišis savo pėdas giliai įmynęs Alto, Balfo ir Lietuvių Bendruomenės kūrime.

Taip ši šakota asmenybė šventė 75 metų sukaktį. Linkiu dr. P. Vileišiui daug dar gražių saulėtų sukaktių sulaukti.

K. Bagdonas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Dvidešimties Dirvos NOVELĖS KONKURSAI

- Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytų, su dvigubu tarpu.
- Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1981 m. birželio 15 d.
- Adresas rankraščiui siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- Nepremijuoti rankraščiai.** Grąžinami tik autoriams prašant.
- Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

KŪRYBA IR MOKSLAS

STEFANIJA STASIENĖ

Gėlės Velykų simbolikoje

Atbudusi pavasario gamta pilna gyvybės, jėgos ir grožio. Šią pavasario nuotaiką labiausiai išryškina ir stiprina džiaugsminga krikščioniško pasaulio šventė — Velykos.

Šalia religinių apeigų esame įpratę šventišką nuotaiką reikšti ir įvairiais simboliais: margučiais, velykiniu stalu, avinėliais, kiškučiais ir gėlėmis. Vienas prasmingiausių Velykų simbolių būtų gėlė. Juk gėlė, tai žemės šypseną iš džiaugsmo, kad ją Dievas sukūrė ir didiems dalykams paskyrė, — sako Marija Pečkauskaitė. Todėl neveltui tiek daug legendų ir pasakojimų apie gėles sukurtą, kurių daugelį liaudis riša su žmonių gyvybe, pranašystėmis ir t.t. Kaip kiekvienas švenčių metas, taip ir Velykos turi savo charakteringas šiam laikotarpiui gėles, kurios pakelia švenčių nuotaiką, šventes praturtina ir mus palenkia dieviškam gamtos grožiui bei mistiškam jo pasauliui.

Krikščioniškas pasaulis šiam laikotarpiui yra pasirinkęs keletą ypatingų gėlių, kurių legendarinė kilmė rišama su Kristumi ir jo gyvenimu šioje žemėje. Ryškiausia iš jų tai Velykų lelija, kurios baltumas kilęs iš žemės ir taip gražiai simbolizuoja Kristaus prisikėlimą.

Koks baltumas gali prilygti lelijos nekaltam baltumui, — klausia poetas Browne viename savo ei-

lėraštyje. Taip pat ir kitas anglų poetas William Blake savo knygoje "Book of Thel" leliją laiko skaistybės ir nekaltumo simboliu. Krikščioniškame mene taip pat dažnai užtikame lelijas šventųjų ar Marijos rankose, kurių balti vainiklapiai simbolizuoja šių skaistų kūną, o auksiniai kuokeliai vaizduoja iš jų sielų trykškančią dieviškąją šviesą.

Tačiau jau ir graikų bei romėnų mitologijoje lelijos buvo rišamos su dievais. Lelijs buvo skiriama meilės deivei Venerai, o Dzeuso ir Heros vestuvinė karieta taip pat buvo dekoruota šiomis gėlėmis. Bet gal gražiausiai Velykų leliją charakterizuoja legenda, kurioje pasakojama, kad ji kilusi iš Kristaus pėdų, kai Jis prisikėlęs iš kapo vaikščiojo po sodą.

Kita gėlė surišta su didžia Kristaus drama: jo kančia ir mirtimi yra erškėtrožė. Pagal legendą ji kilusi iš Kristaus erškėčių vainiko. Kai Juozapas iš Arimathejos laidojo Kristų, pirmiausia nuėmė nuo jo galvos krauju persunktą erškėčių vainiką ir pykčio pagautas metė jį ant netoli kapo buvusios uolos. Tačiau šis stebuklingu būdu išleisdęs šaknis per tris dienas išaugo į gražų krūmą. O ketvirtą dieną pražydo skaisčiais rausvu atspalviu žiedais. Erškėtrožė ir dabar vėsliai žaliuojanti uolėtuose

Palestinos kalnuose. Aštriais dygliais nusakstytojos šakelės primena mums kryžiaus agoniją, o skaisčius žiedai simbolizuoja nekaltumą ir amžino gyvenimo viltį. Pietų Amerikoje populiaru kita gėlė artimai susijusi su Kristaus pasmerkimo mirtimi ant kryžiaus. Tai viena iš kryžiažiedžių, kuri ten laikoma Didžiosios Savaitės gėle. Jos penki vainiklapiai simbolizuoja penkias Kristaus žaizdas. O puošnūs žiedai taip savotiškai sudaryti, jog vietos gyventojai juose įžiūri dalis primenančias Kristaus kankinimo įrančių.

Taip pat labai charakteringa Velykų laikotarpio yra prisikėlimo gėlė, kuri kartais dar vadinama Jericho rože. Pagal legendą ši pražydo Kristui gimus ir jos žiedas vėl užsidarė jam mirus ant kryžiaus. Tačiau Velykų rytą, Kristui prisikėlus, ji vėl pražydo. Viename savo eilėraštyje ir mūsų poetas B. Brazdžionis prisimena Jericho rožę, kurią per Velykas nupirkęs senas žiaurus mahometonas...

Tačiau mūsų krašte pavasarį skelbia kita maža gėlytė, kuri sniegui nutirpus, iškelia į saulutę savo mėlyną žiedą, — tai žibutė. Bitės iš jos kuokelių renka pirmąją metų duoną. Jos žiedas mums tik malonumas, o išalkusiai bitei — gyvybė.

Literatūroje žibutė paprastai simbolizuoja liūde-

FELIKSAS BREIMERIS

Mano Velykos

Tą patį momentą,
Kada Išganymui pasaulio gėsta akys,
Aš pilką dienų skraistę numetu
Ir savo angelui juodam skelbiu negailestingą karą.

Kada pusiaudienio varpuos
Ištirpsta paskutinis Dieviško Buvimo pradas,
Nuleidęs galvą nuodėmingą aš lenkiuos
Prieš didį Amžinojo Genijaus paveikslą.

Kada nutyla žemė,
Kada suklumpa nuodėmingas Orientas,
Jam aukštąją Golgotą kryžiai remia,
Jau 3 mediniai kryžiai skelbia atpirkimą.

Kai mano širdį
Pagauna rūškanas atsiminimų vaizdas,
Aš ją, taip pat kaip Pirmąpradį, atgailos tulžim pagirdęs,
Per audras išnešu į gyvasties triumfą.

Tą patį momentą,
Kai nyksta Paskutinio Žodžio paskutinis aidas,
Aš prikulu žiauriai prie kryžiaus visą savo praeitį
Ir atveriu duris į naują renesansą.

si, kančią ar net mirtį. Ji taip pat rišama su nesuteptu kūnu ir užtat viduramžiais ji buvo Marijos nekaltybės simboliu. Apie šią kuklią pavasario gėlytę man prisimena trumpa legenda.

Kristus prisikėlęs iš kapo ir ankstyvą rytą vaikščiodamas po sodą tarp kitų gėlių pastebėjo ir žibutę. Ši būdama maža ir kuklios išvaizdos, nesitikėjo, jog Kristus ją pastebės. Tačiau Kristus visom gėlėm džiaugėsi, didelėm ir mažom. Taip ir mažąją žibutę pamatęs pasilenkė prie jos, paglostė suteikdamas jai drąsos pasistiepti ir nusišypso.

ti. Todėl žibutė ir dabar prisimindama Kristų reiškia jam dėkingumą ir lenkia savo veidą prie žemės.

Tad sutikime ir mes Kristų Velykų rytą su nuolankumu ir drąsa naujam gyvenimui ir naujom viltim mūsų tautos prisikėlimui.

OWNER OPERATORS WANTED

Permanent contracts available. Midwest to West Coast operation, perishable products. Tractor requirements are 350HP or larger, sleeper cab 2 person operation, twin screw. Trailers must be 42' x 45' long, equipment age limit 4 years. Have trailers available to reliable owner operators. For more detailed information, contact: Roland Mundorf, LITTLE AUDREY'S TRANSPORTATION CO., INC. PHONE: 800-228-9182. (15-23)

Clevelando šaulių išmarginti Velykų margučiai.

J. Garlos nuotr.

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS

30 METŲ SUKAKTIS

Vasario 16 gimnazijos 30 metų sukakties minėjimą surengė Vokietijos LB Valdyba ir Vasario 16 gimnazijos vadovybė š. m. vasario 21 Huettenfelde.

Iškilmų salė buvo papuošta lietuvių ir vokiečių vėliavomis, dideliu vyčiu, stilizuota gimnazijos emblema, užrašu "30 METŲ" ir gėlėmis. Iškilmės pradėjo Vokietijos LB Valdybos pirmininkas Andrius Šmitas,

pasveikindamas garbinguosius svečius. Dėkojo ir visiems Hueetenfeldo gyventojams, kurie mūsų mokyklą maloniai priėmė.

Perskaitytas vidaus reikalų ministerio G. R. Baum sveikinimas. Jame sakoma:

"Per 30 savo gyvavimo metų Lietuvių gimnazija tapo dvasiniu - kultūriniu centru ne tik Vokietijos lietuviams, bet ir toli už jos ribų. Tą reikšmę ji įgijo puoselėdama savo gimtąją kalbą ir paveldėtą kultūrą.

Liberališkais pagrindais tvarkomoje pliuralistinėje visuomenėje savaime suprantama, kad kitos tautybės piliečiai turi ne tik laisvę išlaikyti savo kultūrinę tapatybę, bet ir laukti, kad mūsų bendruomenė tas jų pastangas pagal išgales paremtų.

Socialinis įjungimas neturi būti suprastas kaip prievarti kultūrinė asimiliacija. Priešingai — paveldėto savito kultūrinio gyvenimo puoselėjimas yra būtinas mūsų lietuvių piliečių tapatybei išlaikyti. Be to, jis prisideda ir prie mūsų Federacinės respublikos įvairiojo kultūrinio gyvenimo praturtinimo.

Vokiečius ir lietuvius jungia daugelio šimtmečio dvasiniai, ūkiniai ir žmogiški ryšiai. Antrojo pasaulinio karo pasėka buvo ta, kad šiandien mūsų krašte gyvena daug lietuvių. Čia glūdi ir mūsų visų atsakomybė. Šitų samprotavimų išdava buvo ta, kad šalia krašto (lando) lėšų kasmet nemažos sumos Lietuvių gimnazijai skiriamos ir iš federacinių išteklių. Tikiuosi, kad lietuviai šitoje įstaigoje gerai tarp mūsų jaučiasi ir yra susiradę dvasinę tėviškę."

Vokietijos lietuvių bendruomenės vardu A. Šmitas dėkojo Federacinės ir Baden-Wuerttembergo vyriausybėms, o taip pat katalikų ir evangelikų Bažnyčioms už gimnazijai teikiamą finansinę paramą.

Pirmasis jubiliatę sveikino Mainzo vyskupijos vardu vysk. pagalb. Wolfgang Rolly. Jis pasidžiaugė glaudžiais Romuvos lietuvių ryšiais su Hueetenfeldo katalikais, dėkojo Lietuvių bendruomenei bei gimnazijai ir mokinių tėvams, kad per 30 metų auklėjo savo atžalyną krikščioniška dvasia ir linkėjo toliau tą darbą sėkmingai tęsti.

Hesseno Landtago pirmininkas dr. H. Wagner pastebėjo, kad anksčiau, kai dirbo švietime, Lietuvių gimnazija jam buvo gerai pažįstama. Perėjęs į politikos barus, jis susipažino su draisia lietuvių laikysena so-

viėtų okupacijoje. Linkėjo sėkmės gimnazijai ir lietuvių tautai.

Oberschulam't'o pirmininkas dr. Mueller nurodė, kad Vasario 16 gimnazija yra viena iš 120 tokių mokyklų Baden-Wuerttemberge. Vienas pagrindinių reikalavimų mokykloms yra ugdyti meilę tėviškei. Ypač sunkus lietuvių mokyklos uždavinys auklėti jaunimą dviejose kultūrose. Dėkojo mokyklos vadovybei ir visam personalui už jų pastangas ir linkėjo sėkmės.

Bergstrase's apskr. viršininkas gyrė gimnaziją, kad ji per tris dešimtmečius stengėsi surišti savo jaunimą su lietuviška kultūra, kvėpti jos dvasią. Vertinga yra tai, kad čia europinis daugiatautiškumas reiškiasi lietuviška forma.

Rhein-Neckar apskr. viršininko pavad. dr. Funk sakė, kad netrukus Rennhofo pilis kartu su gimnazija bus įjungta į Bergstrasse's apskr. Jis tikisi, kad ši lietuvių mokykla ir ateity atėvynės meilę jaunime.

liko savo uždavinį — ugdyti Lampertheimo burmistro pavaduotojas Dieter perdavė savo miesto vadovybės sveikinimus. Pažymėjo, kad Lampertheimas ir iki šiol turėjo daug ryšių su gimnazija. Kai tik Rennhofo pilis bus įjungta į Hueetenfeldą, Lampertheimas pradės rūpintis pilies remontu.

Jonas Glemža, vienas gimnazijos steigėjų, kalbėdamas lietuviškai priminė, jog iš 20-ies Vasario 16 akto signatarų tik du ar trys buvo be aukštojo mokslo. Prieš 30 metų steigiant Vasario 16 gimnaziją, buvo siekta sustiprinti lietuviškos šviesuomenės ugdymą. Linkėjo čia besimokančiam jaunimui siekti akademinio lygio.

Pagrindinis minėjimo kalbėtojas vyr. mokytojas Vincas Bartusevičius, lankęs ir baigęs Vasario 16 gimnaziją, buvęs jos mokytojas ir reikalų vedėjas. Kalbėdamas vokiškai, jis aptarė jubiliatės gimimą ir tikslus.

1946-47 Vak. Vokietijoje buvo 116 liet. vaikų darželių, 97 pradžios mokyklos, 15 progimnazijų, 25 gimnazijos ir 7 amatų mokyklos, kurias lankė per 10.000 mokinių, 15 progimnazijų, 25 gimnazijos ir 7 amatų mokyklos. užsidarė. Tada Vokietijos LB 1950 rugpiūčio 18 nutarė išlaikyti bent vieną gimnaziją Diepholze. 1951. II. 16 ji pavadinta Vasario 16 gimnazija. 1954 perkelta į nūosavą pilį ir sodybą Hueetenfelde. Sąlygos buvo varganos, bet jos vis gerėjo. 1965 pastatyti nauji mokyklos rūmai, 1972 — nau-

jas mergaičių bendrabutis. Reikalingas naujas pastatas ir berniukų bendrabutiui arba pagrindinio remonto dabartinis, esantis pilyje.

Iš pradžių gimnazija išsilaikė viso pasaulio lietuvių aukomis. Daugelyje kraštų įsisteigė rėmėjų būreliai. Kai kurie jų veikia jau 30 metų. Paminėtas kun. Ben. Sugintas, kuris vienas surinko apie 150.000 dolerių. Tik 1954 pradėtas imti nedidelis (20 DM) mokestis už išlaikymą bendrabuty, kuris dabar pasiekė 300 DM per mėnesį. Nuo 1959 gimnaziją pradėjo remti Baden-Wuerttembergo ir Federacinės Vokietijos vyriausybė, be kurių paramos šiandien mokykla nepajėgtų išsilaikyti.

Didžiai reikšminga šita gimnazija yra Lietuvių bendruomenei. Per tūkstantis jaunuolių yra sėdėję jos suoluose. Daugelis jų aktyviai dalyvauja mūsų Bendruomenės gyvenime. Buvusių mokinių šiandien užtin-kame apylinkių vadovybėse ir tarp šios mokyklos mokytojų. IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinis komitetas buvo sudarytas beveik išimtinai iš buvusių tos gimnazijos auklėtinių. Trys iš keturių Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos vadovybės narių yra buvę jos mokiniai. Iš 15-kos dabartinės Vokietijos LB Tarybos narių 5 yra buvę mūsų gimnazijos auklėtiniai. Du iš penkių Vokietijos LB Valdybos narių, drauge ir jos pirmininkas, yra tos mokyklos absolventai. Jei tą statistiką tęstume toliau, ji dar ryškiau paliudytų Vasario 16 gimna-

zijos reikšmę Lietuvių bendruomenei.

Per 100 jos mokinių yra įsigiję abiturą ir apie 600 — vad. mažąją abiturą, t. y. baigę 6 klases. Tarp baigusių mūsų gimnaziją užtin-kame mokslininkų ir kunigų, gydytojų ir inžinierių, mokytojų ir teisininkų, muzikų ir dailininkų.

Gimnazijos tautinių šokių grupė ir dainininkai padeda LB apylinkėms atlikti jų renginių programas. Ir pačioje gimnazijoje dažnai vyksta įvairūs posėdžiai, suvažiavimai, vaikų vasaros stovyklos, studijų savaitės bei sodo šventės. Tuo būdu ji yra tapusi Vokietijos ir visos Europos lietuvių dvasiniu centru. Lietuvių bendruomenė šiandien būtų daug skurdesnė, jei neturėtų savos gimnazijos.

Po pertraukos vyko gan ilga ir įvairi gimnazijos mokinių ir mokytojų paruošta programa, kurią gerai pranešinėjo Lidiya Kairytė.

(VLB Inf.)

OPPORTUNITY FOR CHIEF ENGINEER
to work and live in a small Congenial Company & Community.
CHIEF ENGINEER with A. S. M. E. background. Exp. in pressure boilers & structural steel. Must be able to relocate. Salary neg. Send resume to Willinger Construction Service, Inc., P. O. Box 767, Helena, Ark. 72342. (13-19)

ATTENTION OWNER OPERATORS

If you are new in business or thinking of making a change B. J. McADAMS INC. is now leasing 75 model or newer tandem tractors. Ample return loads & weekly settlements. Plus many other benefits.

FOR MORE INFORMATION CALL: CHARLIE THROCKMORTON
1-800-643-8239

(11-15)

DR. DOVAS ZAUNIUS (58)**Dr. Albertas Gerutis**

Seimelio rinkimai

Teismo motyvacioje teigiama, kad statuto mintis buvusi ta, kad "Seimelio nepaleistų vienas Gubernatorius, negavęs pritarimo organizmo, kurį galima būtų laikyti tam tikrojo plotmės atstovaujančiu Klaipėdos Krašto vietos elementu..." Pasak teismo, statuto autoriai norėję, kad "Gubernatorius negali paleisti Seimelio, negavęs pritarimo elemento, kuris gali būti laikomas vietos tendencijų ir pažiūrų reiškėju".

Teismas šiuo atveju kažkaip siaurai aiškino statuto nuostatus ir neįtikinamai vertino tai, ką jis apibūdino kaip "vietos tendencijų ir pažiūrų reiškėjus", t. y. seimelio to meto daugumą. Kiekvienam objektingam stebėtojų buvo aišku, kad seimelio dauguma susidarė dėl pereinamų konjunktūrinių aplinkybių, kurias, be to, veikė svetimos įtakos. Iš teismo motyvų tarytum sekė, kad Klaipėdos krašto lietuvius Eduardas Simaitis, pašauktas direktorijos pirmininku, negalėjo būti laikomas "Klaipėdos Krašto vietos elementu" bei "vietos tendencijų ir pažiūrų reiškėju"! Tokių "reiškėjų" kvalifikacija nebuvo pripažinta ir tokiems trims direktorijos nariams: Martynui Reizgiui, pasižymėjusiems krašto veikėjui bei iškiliam patriotui, Kadgynui, buvusiam direktorijos pirmininkui, be to, Jonui Tolišiui, direktorijos krašto tarėju.

Kaip bebūtų, teismas išvedė, kad "tinkama Statuto interpretacija, Gubernatorius teturi teisę paleisti Seimelį tik su pritarimu Direktorijos, jau su Seimelio pritarimu veikusios Direktorijos. Šiuo atveju p. Simaičio pirmininkaujama Direktorija niekad neveikė kaip tokia su Seimelio pritarimu".

Savo sprendime teismas pasisakė, kad "1932 metų kovo 22 d. Gubernatoriaus įvykdytas Klaipėdos Krašto Seimelio paleidimas, kada p. Simaičio pirmininkaujama Direktorija nebuvo gavusi Seimelio pasitikėjimo, nėra reguliarus".

Haagos teismo nariai, pasisakę dėl bylos 6-to punkto "nereguliarumo", vis dėlto laikė reikalinga prie savo nuomonės pridėti tokį komentarą:

"Teismas mano, kad būtų naudinga pridurti, jog jo vaidmuo šioje byloje apsiriboja išaiškinti Klaipėdos Krašto Statutą kaip sutartį. Jis išveda, kad, tinkama Statuto interpretacija, Gubernatoriui nepriderėjo kai kurie veiksmai, kuriuos jis atliko. Jis nemano tuo pasakyti, kad Gubernatoriaus aktas, kuriuo buvo paleistas Seimelis, nors tas aktas prieštarauja sutarčiai, neturėtų jokių juridinių pasekmių valstybės vidaus tvarkoj. Tenka pripažinti, kad paleidimas negali būti laikomas neįvykusiu ta prasme, kad senasis Seimelis tebeegzistuoja ir naujas išrinktas Seimelis nebūtų teisėtas. Teismas yra įsitikinęs, kad tokios minties nebuvo nė Keturios Valstybės, pateikusios Teismui 6 klausimą. Teismas pabrėžia vieno Keturių Valstybių agento žodžius, kad tų valstybių tebuvo norėta gauti Statuto interpretacija, kuri būtų gairėmis atiečiai".

Dar reikia pastebėti, kad prof. Mykolas Roemeris pareiškė atskirą nuomonę kaip tik dėl teismo sprendimo šeštojo punkto. Mūsų išklausus teisininko nuomonę taip užprotokoluota:

"P. Roemeris, prisidėdamas prie dispozityvo 1-5 punktų ir prie juos liečiančių motyvų, pareiškia negalįs prisidėti prie Teismo sprendimo dispozityvo ir motyvų dėl prašymo 6 klausimo; iš tiesų, jo nuomone, Statutas nedaro jokio skirtumo tarp Direktorijos, jau turinčios Seimelio pasitikėjimą ir jo neturėjusios, tinkamai sudarytos Direktorijos; tad tas skyrimas yra sauvališkas ir nėra pagrindo paneigti bet kokius tinkamai sudarytai Direktorijai teises (duoti sutikimą paleisti Seimelį tikslu kreiptis į rinkikus)".

53. Seimelio rinkimai

Kaip jau rašiau, E. Simaičio pirmininkaujama direktorijai negavus seimelio pasitikėjimo, gubernatorius kovo 22 d. seimelį paleido ir nau-

jus rinkimus paskyrė gegužės 4 d. Statutas reikalavo, kad rinkimai įvyktų ne vėliau kaip šešias savaites, seimelį paleidus. Gubernatorius laikėsi nuomonės, kad kilusio tarp jo ir seimelio konflikto nebuvo galima kitaip pašalinti, kaip atsisaukus į rinkikus ir išrinkus naują krašto gyventojų atstovybę.

Jeigu gubernatorius būtų priėmęs Simaičio direktorijos atsistatydinimą, po to kai seimelis nesuteikė savo pasitikėjimo, jis būtų turėjęs pradėti naujas kalbas su daugumos partijomis. Neabejojama, tuo būtų buvęs pažeistas gubernatoriaus autoritetas.

Galima prileisti, kad Kauno vyriausybė, taip pat pats gubernatorius, puoselėjo viltį, jog per būsimus rinkimus pavyks padidinti tautiškai susipratusių lietuvių atstovų skaičių seimelyje. Užsienių reikalų ministras Zaunius savo pranešime (paskaitoje) Kaune Valstybės Teatre vasario 27 d. Boettcherio kelionę į Berlyną, iš kurios kilo visa byla, iš dalies aiškino tuo, kad "Klaipėdos Krašto vokietininkai bijo persilaužymo lietuviškiausio Klaipėdos krašto sluoksnio — laukininkų, kuriuos jie ligi šiol šiaip taip laikė ant savo pavadžio". Pasak ministro, "šio sluoksnio paklusnumas ir prisirišimas, kaip matome iš charakteringų Klaipėdos krašto įvykių, prie vokietininkų vadų mažėja. Turėdami šią aplinkybę galvoj, suprasime, dėl ko tie "vadai" stengiasi neteisėtus ir nelojalius Lietuvai savo žygius aiškinti Klaipėdos krašto žemės ūkio reikalų susisielojimu ir tuo būdu nori tapti lyg ir kankiniais už laukininkų gerovę... Žinoma, tai tik paskutinės pastangos žūtbūt išlaikyti Klaipėdos krašto laukininkus ant savo pavadžio", — aiškino Dr. Zaunius. Kaip rinkimų rezultatai parodė, toks ministro (gal tyčia tam tikrais sumetimais reikštas?) optimizmas, deja, nepasitvirtino.

Patį rinkimų kampaniją į seimelį vyko lietuviams nepalankomis aplinkybėmis. Vokietija tiesiogiai ir netiesiogiai stengėsi paveikti Klaipėdos krašto gyventojų, jau nekalbant apie pačių krašto vokietininkų smarkią veiklą. "Elta" keliais atvejais skelbė apie Heilsbergo-Karaliaučiaus bei Koenigswurterhauseno radijo stočių Vokietijoje sistemingą kampaniją radijo bangomis. Gegužės 3 d. "Elta" pranešė, kad "Lietuvos vyriausybė šiandien įteikė vokiečių vyriausybei protestą", nes visos radijo stotys Vokietijoje yra vyriausybės kontroliuojamos ir net nebuvo leista jomis pasinaudoti propagandai, kai pačioje Vokietijoje vyko rinkimai. Kauno laikraščiai pakartotinai rašė, kad ypač atkaklūs vokiečių propagandininkai buvę mokytojai ir dvasininkai. Vokiečių agitatoriai labiausiai dangstėsi autonomijos tariamą išsaugojimu. "Kas balsuos už lietuviškus sąrašus, tas balsuos už krašto autonomijos pašalinimą", kartojo agitatoriai.

Kovo 31 d. "Elta" paskelbė, kad direktorijos pirmininkas Simaitis atleido nuo balandžio 1 d. 20 mokytojų, Vokietijos piliečių. Taip esą pasielgta, nes gubernatorius pateikęs įrodymų, kad jie varė "politinę agitaciją, priešingą Lietuvos interesams". Vytauto Didžiojo gimnazijos Klaipėdoje direktorius Dr. Trukanas pasikalbėjime su "Eltos" atstovu patikslino, kad Krašto aukštesnėse ir pradžios mokyklose esą 500 mokytojų, bet iš jų tik 120 moką lietuviškai, o 20 procentų mokytojų esą Vokietijos piliečiai. Pasak Dr. Trukano, "dvasia mokyklose priešlietuviška. Mokyklas inspektuojant, buvo skandalingų atsitikimų, kai mokiniai atsakydavo, kad Klaipėdos kraštas yra Hindenburgio valdžioje, o Lietuvos sostinė yra Maskva".

Balandžio 29 d. Lietuvos laikraščiuose paskelbtas pasikalbėjimas su Klaipėdos krašto gubernatorium A. Merkiu. Jis nurodė į įvairius incidentus, įvykusius priešrinkiminės agitacijos metu, ir pareiškė:

"Tokie išsišokimai visu griežtumu smerktini ir apgailėtini, vis vien, iš kur jie išeitų. Jie turi aiškių provokacinių tikslų. Ne be įtakos klaipėdiečiams čia pasiliko vokiečių spauda,

kuri sutirštintomis spalvomis aprašinėja įvykius per paskutinius rinkimus ir tuo kėlė aistrą. Panašūs įvykiai nepatarnauja geram abiejų tautybių sugyvenimui ir tik aštrina skirtumus. Dėl to su jais bus kuo griežčiausiai kovojama ir ta kryptimi daromos visos pastangos".

Gubernatorius Merkys pasisakė, tarp kita, ir dėl propagandos tikslais skleidžiamų gandų, esą neteisėtai suteikiami Klaipėdos krašto gyventojų požymiai. Pagal veikiančius įstatymus rinkimuose galėjo dalyvauti tik tai asmenys, turintieji minėtą požymį. Gubernatorius teigė, kad pasai išduodami pagal paties seimelio išleistą įstatymą, o įstatyme yra nustatytos sąlygos, kas gali įgyti krašto gyventojų požymį.

Balandžio 29 d. "Elta" iš Klaipėdos paskelbė tokią žinią: "Krašto valdžia gavo žinių, kad priešrinkiminė partijų kovoj aktyviai dalyvauja tebesą krašte vokiečiai aptantai, valdininkai ir šiaip Vokietijos piliečiai. Kadangi svetimšaliai neturi politinių teisių, tai tokie veiksmai yra neteisėti. Sąryšy su tuo direktorija išleido skelbimą, kuriuo svetimšaliai išpėjami nuo kišimosi į priešrinkiminę kampaniją".

Kauno dienraštis "Rytas" rinkimų išvakarėse (V. 3) vedamajame straipsnyje atkreipė dėmesį į tai, kad "vokietininkai turėjo eilę sumanių agitatorių, daugiausia dvasininkų ir valdininkų". Pasak laikraščio, "suvokietinti vietos valdininkai, viršaičiai, policininkai per dienas intensyviai kalė į "buro" galvas įvairius pavojus", jeigu seimeliui nebevadovaus jų vadai. Agitatoriai taip pat įtikinėjo, kad tik jie apginsią jų tikėjimą ir "apsaugosią nuo sukatalikinimo Klaipėdos kraštą". Taip pat Boettcheris esąs padarytas "kankiniu už Klaipėdos ūkininko reikalus".

Tačiau galima drąsiai teigti, kad daugiausia seimelio rinkimų išdavas paveikė keturių signatarinių valstybių vyriausybių neapdairus elgesys. Kaip tik tuo metu, kai direktorijos pirmininkas Simaitis ruošėsi prisistatyti seimeliui, didžiosios valstybės kovo 19 d. įteikė Lietuvos užsienių reikalų ministerijai notą, kurioje pasisakė prieš naująją direktoriją, nes ji neturinti šansų gauti seimelio pasitikėjimą. Jau paleidus seimelį, tos pačios valstybės balandžio 11 d. kreipėsi į Haagos teisimą, pateikdamos jam su Boettcherio susijusią bylą. Vokietijos propaganda visomis jai prieinamomis priemonėmis panaudojo signatarų kreipimąsi į teisimą, pristatydama Lietuvą kaip "nusikaltėlę". Per visą seimelio rinkiminės kampanijos laikotarpį kabojo tarytum koks Damoklo kardas signatarų iškeltoji Haagoje byla. Vokiečių propaganda stengėsi sudaryti įspūdį, kad Lietuvos elgesio pasmerkimas Haagoje esąs neišvengiamas dalykas. Tokia propaganda neabejojamai veikė tautiškai mažiau susipratusius krašto gyventojus, kas nepaprastai palengvino vokietininkų darbą.

Gegužės 4 d. rinkimų rezultatai nieko esminio nepakeitė seimelio sudėtyje. Susipratusių lietuvių sąrašai, kaip ir ligi tol, tegavo 5 atstovus iš bendro 29 atstovų skaičiaus. Lietuvių kandidatų sąrašams pasirodė labai nepalanki balsų likučių aritmetika. Savaiame jų sąrašai gavo beveik 3.200 balsų daugiau nekaip per 1930 metų rinkimus, bet jų atstovų skaičius pasiliko kaip buvęs. Tuo tarpu vokietininkų partijoms atiteko net trys atstovai iš balsų likučių.

Kaip bebūtų, rinkimų rezultatai atnešė lietuvių sąrašams skaudų nusivylimą. Daugiausia laimėjo lietuvių darbininkų sąrašas, nors galima prileisti, kad dalis lietuvių darbininkų atidavė balsus kairiosioms partijoms, kuriose sprendžiamą žodį irgi turėjo vokiečiai bei vokietininkai.

Blogiausia betgi buvo tai, kad sudėtos viltys į gyventojų daugumos — laukininkų (ūkininkų) persilaužymą ir atsimetimą nuo dvarininkų vadovautos Landwirtschaftspartei nei kiek nepasiteisino.

1932 m. rugpjūčio mėn. Šilutėje įvyko lietuvių susivienijimo nepaprastas skyrių pirminkų ir atstovų suvažiavimas, kuriam pirminkavo žinomas veikėjas Endrius Borchertas. Suvažiavimas sušauktas po to, kai Haagoje buvo palankiai Lietuvai išspręsta Boettcherio atšaukimo byla. "Elta" savo korespondencijoje iš Klaipėdos, tarp kita, apie suvažiavimo eigą pranešė:

(Bus daugiau)

KANADOS LIETUVIAI

J. Varanavičius

SPEAKUP IR DR. A. ŠTROMO PASKAITA

Š. m. kovo mėn. 28 d. LN Mindaugo menėje buvo surengtas SPEAKUP laikraščio susipažinimo vakaras, kuriame dalyvavo per 250 svečių. Šio laikraščio rėmėjų būrelis vardu vakarą pradėjo T. Stanulis, pasveikinęs susirinkusius svečius ir paaiškinęs, kad vakaro tikslas — supažindinti Toronto visuomenę su Giliario Urbono leidžiamo anglų kalboje "Speakup" mėnesiniu laikraščiu, kuris jau šeši metai aiškina kanadiečių tylią daugumą apie komunizmo pavojus, jo grėsmę visam pasauliui ir pavergtų rusiško imperializmo tautų problemas bei jų siekius. Šis laikraštis reikalingas lietuviškos visuomenės moralinės ir finansinės paramos.

Dr. A. Pacevičius supažindino vakaro dalyvius su "Speakup" redaktoriaus Giliario Urbono biografiniais bruožais. Jis gimė Kaune 1921 m. Mokėsi Jėzuitų ir "Aušros" gimnazijose. Komunistų okupacijos metu dirbo pogrindyje, enkavedistų suimtas. Karui prisiėjęs išvežtas, žygiavęs mirtininkų kolonijoje iki Černavės ir laimingai išvengęs mirties. Vokiečių okupacijos metais studijavo universitete, įsijungė į rezistencinę pogrindžio veiklą, padėdavo politiniams kaliniams ir žydams. Karui baigiantis, pasitraukė iš Lietuvos į Šveicariją, emigravo į Argentiją, o iš ten į Kanadą ir pastoviai apsigyveno Toronte. Čia dirba jau 25 metus komerciniame banke ir šiais metais sulaukė garbingos 60 metų amžiaus sukakties. Toronte įsijungė į lietuvių bendruomeninę veiklą, veikė antikomunistinėje Edmund Burke draugijoje. Prieš šešis metus visą savo energiją ir sumanumą sukoncentravo "Speakup" mėnraščio redagavimui ir leidimui.

Po įžanginių kalbų, Hamiltono "Aukuro" sekstetas "Daina" išpildė pusvalandį užtrukusią meninę programą, kurią sudarė deklamacijų ir dainų pynė. Prajuokino visus šių dainininkų sukurti ir padainuoti kupletai, kurie palietė torontiškių gyvenimą ir veiklą. Šis hamiltoniečių dainos vienetą, vadovaujamas E. Kudabienės - Dauguvietytės per savo du veiklos metus turėjo 22 koncertus.

Koncertui pasibaigus ir kun. dr. P. Gaidai sukalbėjus maldą, svečiai buvo pavaišinti LN šeimininkės E. Juknienės gausia ir skania vakariene, vynu ir baro gėrimais. Nuotaika buvo visų pakili, draugiška. Tuo

pačiu metu vyko "Speakup" prenumeratos priėmimas ir aukų rinkimas, kurioms svečiai skyrė net šimtines.

Visi nekantriai laukė pagrindinio vakaro kalbėtojo dr. A. Štromo, Lietuvos disidentų ir žmogaus teisių gynėjo, atvykusio iš Anglijos specialiai į šį vakarą. Jis yra "Speakup" bendradarbis, parašęs studijinių straipsnių apie komunizmą. Jį vakaro dalyviams pristatė inž. H. Lapas, supažindinęs su šio veiklos disidentų gyvenimu.

Dr. A. Štromas savo kalboje nagrinėjo lietuviškos išeivijos problemas, palieštas kun. dr. J. Šarausko straipsnyje ir Vasario 16 minėjimo paskaitoje Toronto visuomenei, kuris buvo paskelbtas "Tėv. žibiuriuose". Jis sutiko su dr. kun. J. Šarausko nuomone, kad patriotizmas yra tas, kuris tarnauja Lietuvai. Atsiskyrimas nuo Lietuvos sudarė išeivijoje tam tikrą savą pakankamumo iliuziją ir įtraukė visus į savanaudišką veiklą, mažai turintį reikalo su Lietuva ir jos problemomis. Reikia visiems atsisukti veidu į Lietuvą ir bazuoti visus mūsų veiksmus ta nauda, tuo indėliu, kurį mes galime įdėti į bendrą laisvės kovą, vykstančią šiandien Lietuvoje.

Klaidinga yra pažiūra tapti gyvenamo krašto emigrantais, įsijungti į to gyvenamo krašto visuomenę. Tie kurie galvoja apie savo tėvynę Lietuvą, tie kurie išlaikė savo kraštui meilę, turi galvoti ne kaip emigrantai, bet kaip kovotojai už savo kraštą, nes mes čia atvykome ne geresnės duonos ieškoti, bet susidėjusių nepalankių politinių aplinkybių priversti. Kiekvienas susipratęs lietuvis privalo dirbti Lietuvai.

Išeivių veikla nėra antraeilės reikšmės. Pagrindinė kova dėl Lietuvos laisvės vyksta ir Lietuvoje ir išeivijoje, kuri sudaro neatskiriama tautos dalį ir išeivija yra tos vedamos kovos avangardas laisvėje. Išeivijos visos lietuviškos veiklos formos, siekiančios Lietuvos laisvės yra tautiniai patriotinės. Išeivijos veiklos tikslas yra išsaugoti ir konsoliduoti lietuviškos visuomenės egzistenciją svietimuose kraštuose, nes jos išsaugojimas Lietuvai yra neįkainojamas. Mūsų pastangos turi būti sukoncentruotos į paruošimą mūsų jaunimo pagrindinėms veiklos sritims, kad senajai kartai pasitraukus, jie galėtų perimti Lietuvos atstovavimą laisvajame pasaulyje. Tokių tikslų siekianti veikla yra patriotinė.

Dalis išeivijos yra paliešta nostalgijos ligos, kuri

reiškiasi praeities garbinimu, bet nesiorientuoja į dabartį ir ateitį. Nostalgija ir tautinis sąmoningumas yra dvi priešingos sąvokos. Nostalgiją pergyvena visi emigrantai, kurie savo kraštą prisimena ir gali į jį laisvai grįžti ir rasti tokį kokį jį paliko. Lietuviams nostalgija pavojinga, nes mes jau neturime to krašto, kurį palikome ir negalime grįžti. Mes neturime būti nostalgiki, bet privalome būti tautiniai sąmoningi, žinoti kas yra krašte vystoma, kas pergyvenama, kokia yra krašte žaizda ir bandyti tą žaizdą gydyti. Kas nemato lietuvių tautos kančios, tas jau yra nutautėjęs.

Politinėje kovoje mes turime pažinti savo tikrąjį priešą komunizmą, daugelio tautų pavergėją. Su juo kovoti, privalome bendradarbiauti su visomis pavergtomis tautomis. Net ir mūsų tautos patriarchai 1905 m. įvykusiame Didžiajame Vilniaus Seime nutarė vesti kovą už laisvę drauge su visų tautų liaudimi. Tas nutarimas tinka ir mūsų vedamai kovai už Lietuvos laisvę. Laikraštis "Speakup" yra pasirinkęs teisingą kovos kelią, nes tik per spaudą išsikovosime laisvę. Jis skelbdamas kovą prieš komunizmą, jungdamas pavergtų tautų pajėgius rašytojus savo laikraščio skiltyse, faktais kalba apie pavergėjus iš koncentracijos stovyklų, įrodydamas laisvajam pasauliui gresiantį komunizmo pavojų.

DR. A. ŠTROMO PRANEŠIMAS PABALTIEČIAMS

Kovo 29 d., sekmadienį, Lietuvių Namų pakviestas, dr. A. Štromas Vytauto D. menėje padarė pranešimą lietuvių, latvių ir estų visuomenei. Dr. A. Štromas savo pranešime nagrinėjo Lietuvos komunistų partijos veiklą Hitleriui perėmus Vokietijos valdžią ir atsiradusius pavojus dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės. Analizavo komunistų vykdomą tautų naikinimo politiką pokario metais okupuotuose Pabaltijo kraštuose. Respublikų komunistų partijos yra Maskvos agentūros, kurios vykdo politbiuro įsakymus, siekiant sunaikinti pavergtų tautų tautinę sąmonę ir jas surusinti. Pasipriešinimas komunistinei santvarkai stiprėja visose pavergtose tautose, kuris ypač ryškus Pabaltijo kraštuose. Pagrindžio leidiniai yra stipriausias ginklas dėl pavergtų tautų laisvės.

Pranešimas ir diskusijos užtruko pusantros valandos. Dalyvavo per 150 pabaltiečių, kuriuos Lietuvių Namai pavaišino kavute ir pyragaičiais.

BALTIEČIAI KANADOS PARLAMENTO RŪMUOSE

(Atkelta iš 1 psl.)

reikalų ministerijos atstovas Paul Chapin; taip pat J. V. Danys, KLB vicepirm., W. H. Pent, Estų Bendruomenės vicepirm., ir dr. E. Parups, Latvių Bendruomenės Tarybos narys.

Buvo painformuota apie užs. reikalų ministerijos studijas konsulatų reikalais ir kitais reikalais.

REZOLIUCIJOS SENATE IR PARLAMENTE

Visi trys Baltijos konsulai kovo 3 d. buvo pakviesti į Kanados Senato garbės svečių galeriją ir Senato posėdžio metu senatorius S. Haidasz pravedė juos sveikinimą rezoliuciją.

Kovo 4 d. konsulai buvo pakviesti į Parlamento diplomatų ložę ir parlamento narys Walter Baker pasiūlė sveikinimo rezoliuciją kuri vienbalsiai visų partijų parlamento narių buvo priimta. ...Šis Parlamentas, pripažindamas latvių, lietuvių ir estų kilmės kanadiečių įnašą Kanadai sveikina jų garbės konsulus ir jų Bendruomenių atstovus atvykusius į devintą metinį Baltiečių Vakarų parlamento rūmuose".

MINISTERIO J. FLEMING PRIĖMIMAS

Ministeris daugiakultūrės reikalams James Fleming kovo 4 d. pasikvietė visų

trijų Bendruomenių pirminkus pietums — pasitarimams parlamento rūmuose ir painformavo apie jo ministerijos projektus ateinančioms metams ir atsakė į klausimus. KL Bendruomenę atstovavo pirm. J. Kuraitė ir vicepirm. I. Meiklejohn.

PRIĖMIMAI

Visas vakaras, priėmimas, banketas, pertraukos, buvo organizuota taip, kad būtų kuo daugiausia progos baltiečiams, parlamentarams ir svečiams pasikalbėti. Kai kurie parlamentarai, kaip senatoriai A. Thompson ir Haidasz, bei parl. nariai J. Flis ir K. Robinson, dar privačiai pasikvietė atstovus pasikalbėti.

J. V. Danys

SURPLUS JEEPS, CARS, TRUCKS,

Car-inv. value \$2,143 sold for \$100 thru government auctions in your area. For information or purchasing bargains like this call (602) 941-8014, Ext. 4669. (13-16)

Laborer — For Scrap Metal Yard. Must be over 21. Apply in person. Thalheimer Bros. 5550 Whitaker Ave., Philadelphia, Pa. After 9 a.m. (16-17)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIAUDIES INSTRUMENTŲ KURSAI LIETUVOJ

Kanklės — Birbynės — Skudučiai
16 dienų kelionė su 11 dienų Vilniuj
ir ekskursijomis
birželio 13-28, 1981. \$1,549
11 DIENŲ KELIONĖ SU 6
DIENOM LIETUVOJ

gegužės 11-21, gegužės 20-30\$1,129
birželio 1-11, birželio 18-24\$1,249
liepos 15-25, rugp. 15-25\$1,249
rugsėjo 1-11\$1,129
spalio 1-11\$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienos, Vilniuj 6 dienos, Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kelionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphiajos. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių iškviatimo dokumentai

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Sol. Slava Žiemelytė

REMIAMOS PUTNAMO SESELĖS

Nekaltai Prad. Marijos Seserų (Putnamo) rėmėjų valdyba, vadovaujama energingos visuomenininkės Marijos Rėmienės, š. m. balandžio 5 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, suruošė vakariene-koncertą.

Pradėjo tėvų jėzuitų koplyčioje pamaldomis, kurias laikė kun. Stasys Yla, seserų kapelionas. Bažnyčioje solo giedojo Elena Blandytė.

Po pamaldų, žmonės užplūdo ir užpildė erdvią Jaunimo Centro salę. Vakariene-koncertą atidarė ir pravedė pirm. Marija Rėmienė. Seselių vardu kalbėjo seselė Margarita Bureikaitė. Ji pasidžiaugė lietuvių visuomenės parama, vykdant naująją statybą ir kitus darbus. Dėkojo Rėmėjų valdybai ir Chicago lietuvių visuomenei už nuolatinę ir gausią paramą. Kvietė Chicago ir apylinkių lietuvius aplankyti jas ir pamatyti jų dirbamus darbus. Naujoji salė, talpinanti iki 250 asmenų yra užimta visam pusmečiui, nes čia vyksta susikaupimo dienos, rekolekcijos, paskaitos ir kiti kultūriniai bei religiniai renginiai. Putnamas yra toli nuo didmiesčių triukšmo, rami vieta, graži gamta, tinkanti rimtam susikaupimui ir poilsiui.

Prieš vakariene maldą sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys. Pasivašinus gera vakariene, dėmesingai buvo išklaudyta meninė dalis. Solistė Slava Žiemelytė, akompanuojama muziko Jono Govėdo (abu iš Toronto, Kanados) išpildė šią programą: G. F. Handelio — O, Kristau karaliau (Belshazzar) ir Jis ganys avis (Messiah); J. Žilevičiaus — Neverki motule, B. Budriūno — Mie-

guželio noriu ir A. Kačanausko — Kad aš našlaitė; P. Tshaikowskio — Kodėl?, M. Glinkos — Arija iš operos "Ivan Susanin" ir C. Saint-Saens — Atsiveria širdis (Samson et Dalila). Publika labai šiltai priėmė solistę ir nesigailėjo katučių. Valiavimų ir plojimų audrą sulaukė ypač paskutinės operų ištraukos ir solistė, tenkindama susirinkusių norus, padainavo porą dainų bisui.

Rengėjų vardu, solistei įteikta puikių gėlių puokštė, o akompaniatoriui prisegtas baltas gvardikas. Vakaro vadovei pranešus, kad menininkai, nors ir atvykę iš tolimojo Toronto, atsisakė jiems priklausomo honoraro, aukodami putnamiečių seserų statybos skoloms sumažinti. Į šį gražų gestą atsiliepė čia pat salėje esantieji Stefanija ir dr. Pertas Kisieliai, paaukodami 2,000 dol., Bronė ir Jonas Veselkai — 1,000 dol. ir kiti mažesnėmis sumomis.

Kaip jau anksčiau rašyta, buvo atvežti dail. Adomo Galdiko dailės darbai ir kartu su A. Paskoimo kryžiais išstatyti Čiurlionio galerijoje. Paroda praėjo labai sėkmingai ir daug dailininko Adomo Galdiko dailės darbų liko Chicago ir apylinkės lietuvių rankose.

Parodas ir vakariene su koncertu suruošė Nekaltai Prad. Marijos Seserų Chicago ir Apylinkių Rėmėjų valdyba: M. Rėmienė (pirmininkė), S. Endrijonienė, J. Dočkienė, B. Jasaitienė, Z. Pupienė, V. Čepaitienė, P. Norvilas, D. Augienė, D. Varaneckienė, G. Meiluvienė ir A. Kareiva.

Eksponatus atvežė ir visuose renginiuose dalyvavo šios seselės: Margarita Ba-

reikaitė, Ona Mikailaitė (Eglutės-redaktorė) ir Jolita Burokaitė.

Putnamo seserų rėmėjų renginiai yra gerai organizuoti ir visuomenės remiami bei mėgiami.

KORP! NEO-LITHUANIA VEIKLA

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio darbo sueiga įvyko š. m. balandžio 5 d. L. Tautiniuose Namuose. Sueigą atidarė pirm. Gražina Gražienė ir ją pravedė pakvietė fil. Vaclovą Mažeiką ir Ireną Budreckienę.

Iš pirm. Gr. Gražienės pranešimų paaiškėjo, kad ši valdyba suruošė Korporacijos šventės minėjimą, Naujųjų Metų sutikimą (kartu su LT Namais), Lietuvos nepriklausomybės 63-jų metų minėjimą ir užgavėnių karnavalą. Ypač turiningas ir prasmingas buvo nepriklausomybės atstatymo minėjimas. Dėkojo gausiems talkininkams ir rėmėjams.

Sueiga pavedė valdybai prisidėti prie Marquette Parko Namų savininkų valdybos organizuojamos premijos, surasti Alekso Siliūno žudikui.

Sudaryta kultūriniais darbams remti komisija iš kolegų filisterių — dr. Leono Kriaučeliūno ir Mečio Valiukėno. Šios komisijos pastangomis, ruošiamas rašytojo Romualdo Spalio knygos — Auksinio saulėlydžio gundymai — sutiktuvės, kurios įvyks š. m. balandžio 24 d. (penktadienį), 7:30 val. vak. Jaunimo Centro kavinėje. Apie knygą kalbėti pakviestas žinomas literatūros kritikas dr. Kęstutis Keblys, iš Detroito. Trumpas knygos ištraukas paskaitys vietos jaunimas, dainuos Jūratė Tautvilaitė, pritardama gitara ir skaučių kvartetas.

Knygą išleido Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, vadovaujama fil. Cezaro Modestavičiaus (6348 So. Albany, Chicago, Ill. 60629).

Auksinio saulėlydžio gundymai yra paskutinė rašytojo R. Spalio knyga iš septynių tomų vienos kartos istorijos ciklo.

Visuomenė kviečiama dalyvauti ir susipažinti su šia knyga.

Motinių prisiminimas — korporantų šeimų šventė įvyks gegužės 3 d. (sekmadienį), 4 val. po pietų Tautiniuose Namuose. Paskaitą skaitys fil. Viktorija Kašubaitė-Matranga. Mažasis šeimų prieauglis pasveikins mamytės, pagal savogebėjimus.

Visi korporantai su šeimomis, draugais ir pažįstamais kviečiami dalyvauti.

Po sueigos, korporantai tarpusavyje pabendravo ir pasivašino pirm. Gr. Gražienės iniciatyva paruoštomis vaišėmis ir velykaičiais.

JAUNIMO CENTRO KONCERTAS

Jaunimo Centro valdyba, vadovaujama Irenos Kriaučeliūnienės, ruošia žvaigždžių koncertą, kuris įvyks š. m. balandžio 26 d. (Atve-

lykio sekmadienį) Jaunimo Centre, Chicagoje.

Dalyvauja mūsų iškiliai solistai: Nerija Linkevičiūtė, Margarita Momkienė, Dana Stankaitytė, Rūta Pakštaitė (naujai kylanti žvaigždė), Algirdas Brazis, Algis Grigas, Jonas Vaznelis, Stefan Wicik ir muzikas Alvydas Vasaitis.

Visi kviečiami atsilankyti ir bilietus įsigyti iš anksto Vaznelių prekyboje.

• Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas įvyks 1981 m. rugsėjo 5 ir 6 d. Chicagoje, Continental Plaza viešbutyje. Gydytojai, kurie nepriklauso Lietuvių Gydytojų Draugijoms prašomi pranešti savo antrašus iki gegužės 10 d. Dr. A. Lipskienei, 1533 Stonegate Rd., La Grange Park, Illinois 60525. Antrašai reikalingi leidžiamai liet. gyd. knygelei ir pasiūsti suvažiavimo informacijai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 1/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway

Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

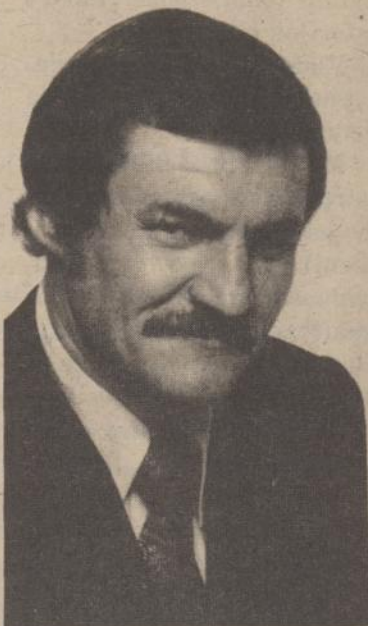
Tel. 312-448-7420
312-785-9393

LINĄ JURCĮ PRISIMENANT

1981 m. vasario 12 dieną savo bute, Chicagoje, rastas staiga miręs Linas Jurcys, tvirtai atrodęs, 38 metų vyras. Jo netikėta mirtis sukrėtė jo artimuosius ir kiekvieną lietuvių, nors ir nepažinojusį velionio. Skrodymo duomenys, mirties priežastimi rado, buvusį mirtiną širdies smūgį, dėl didelio kraujo indų sukaikėjimo. Iš gydytojų paaiškinimų sužinota, kad tokie mirties atvejai retoki, bet pasitaikantieji, imant tik Chicago, po keletą į metus.

Velionis Linas Jurcys buvo gimęs Lietuvoje. Mokyklas lankė ir į gyvenimą išėjo, gyvendamas Chicagoje. Baigęs St. Rita HS, Linas lankė Illinois universitetą Urbanoje, o iš jo gavęs bakalaurą laipsnį, įstojo į Peace Corp. Tai buvo paskutinė laida, savanorių jaunuolių, iš kurių buvo reikalaujama įstoiant į Corpą, turėti kaledžo baigimo pažymėjimą ir reikiamas atestacijas. Vėlesnėmis laidoms šios sąlygos sumažintos, stojimas palengvintas.

Būdamas taikos korpuse (1965-67 m.), Linas Jurcys ilgesnį laiką praleido Indijoje, Bombay ir kitur. Grįždamas į namus, baigęs išipareigojimą, Linas aplankė daugelį kraštų, susipažindamas su jų gyvenimu, papročiais, žmonėmis ir gamta. Taip jis buvo Hong Konge, Tailande, Singapūre,

A. A. Linas Jurcys

Kambodijoje, Nepaly, Ceilone, Japonijoje, Australijoje ir kituose kraštuose.

Bendrai jis iš mažumės degė noru keliauti, plaukti jūromis, veržtis į tolimas. Moksleivių būdamas jis įsijungė į lietuvių jūrų skautus ir likusi iki mirties. Velionį Liną atsisveikindamas jr. skt. Mykolas Maksvytis prisiminė anų metų mūsų jūrų skautų išskirtiną kelionę būriniu laiveliu Michigano ežere, o vėliau vandenynu iki Bostono, Ma. Šios kelionės, kuri esanti mūsų skautijai rekordinė, aktyviu dalyviu buvęs ir Linas Jurcys.

Lino Jurcio laidotuvės įvyko vasario 16 d. Pamaldas už jo vėlė šv. M. Marijos šventovėje laikė kan. V. Zakarauskas. Pamaldų metu solo giedojo J. Vaznelis, vargonavo A. Kalvaitis. Tiek pamaldose, tiek palydoje į kapines dalyvavo išskirtinai daug žmonių. Minėtina ir gausus dalyvavimas jūrų skautijos. Iš jų buvo sudaryta ir karsto nešėjų grupė. Dramatiška valandėlė buvo kapinėse, kai atsisveikinantieji vienas po kito bėrė ant karsto gėlių žiedus, o Jurcių giminės ir artimieji, metė gintaro gabalėlius...

Po laidotuvių apeigų Velionio tėvas Tadas ir Dag-

Bostono lietuviai

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS

Kovo 28 d. Kultūriniam subatvakary prelegentė buvo dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė iš Montrealio, Kanados.

Subatvakarį pradėjo pirmininkas Edmundas Cibas. Poetas Stasys Santvaras su pažindino su prelegente. Ji yra gimusi Lietuvoje. Gal dar ir pradžios mokyklos kokį skyrių ten lankė. Vidurinį mokslą baigė Montrealyje, 1951-55 studijavo Marianopolio kolegijoje, kur gavo B. A. laipsnį, 1956 m. Montrealio universitete gavo magistrės laipsnį, o 1960 m. daktarės laipsnį. Porą metų mokytojavo vidurinė mokykloje Montrealyje, o nuo 1961 m. dėsto anglų kalbą ir literatūrą Montrealio Marguerite-Burgeoy's kolegijoje. Yra literatūros kritikė. Yra skaučių veikėja. Dirbo ir dirba įvairiose Kanados lietuvių organizacijose, yra aukštesniųjų lituanistinių kursų seminaro dėstytoja.

Atpasakoti dr. Ilonos Gražytės - Maziliauskienės paskaitą sunku. Jos literatūrinis akiratis yra toks didelis ir taip tvirtai pagrįstas. Savo paskaitoje trumpai sustojo ties garsiais pasaulio rašytojais, pasisakydama ir dėl jų kūrybos. O tada perėjo prie rašytojo Algirdo Landsbergio. Ji panagrino jo eilę jo novelių, bet daugiausia sustojo prie 1980 metais premijuoto rinkinio: "Muzika žengianti į negirdėtus miestus". Prelegentė kalbėjo apie novelės personažus ir patį rašytoją, ką jis jautė rašydamas ir ką vaizduoja jo personažai. Tai

mara Jurciai visus laidotuvių dalyvius pakvietė pietums, kurių metu pasikeista mintimis, pasiaiškinta Lino mirties aplinkybėmis. M. Valiukėnas

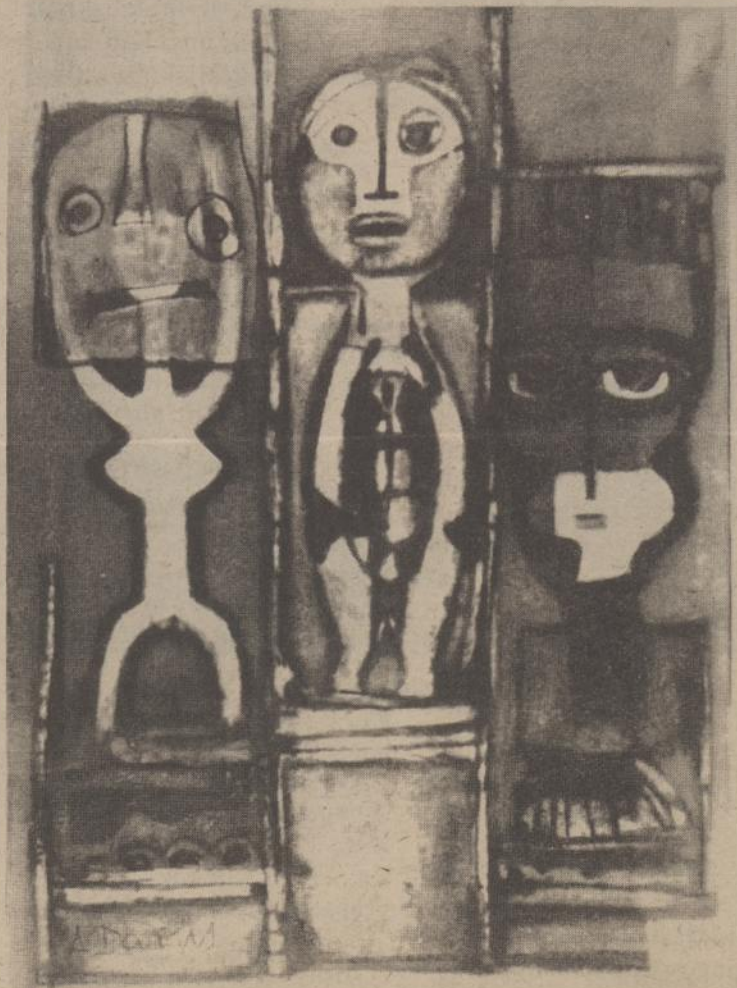
labai gerai išmąstyti ir sukurti tipai. Taip apie juos visus ir patį autorių kalbėjo ir jautė prelegentė. Ir tikrai pirmą kartą teko klausytis tokios įdomios pa-

mikos meną ir visas to meno technikas.

Parodoje ji turėjo išstatičiusi daugybę įvairių keramikos meno darbų net ir porceliano dirbinių.

V. Balsienės keramikos darbai tikrai yra įdomūs, gražūs ir vertingi.

Su dailininke kartu buvo atvykęs ir jos vyras inž.

Dail. Alfonso Dargio vienas iš kūrinių (Aliejus), kuris su kitais jo darbais bus išstatytas balandžio 25-26 d. parodoje Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos II aukšto salėje. Atidarymė balandžio 25 d. 7:30 v. v. kalbės dail. V. Vizgirda.

skaitos. Mąstyti ir jausti autorių ir jo mintis yra labai sunku. Tokį jo pristatymą galėjo atlikti tik labai gerai išstudijavusi literatūrą ir jos autorių. Dr. Ilonai Gražytei - Maziliauskienei tos visos literatūros meno plonybės yra labai gerai pažįstamos ir ji jas puikiai perdavė klausytojui.

Kaip paprastai, po paskaitos buvo kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Balandžio 26 d., per Atvelykį, 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje įvyks Laisvės Varpo pavasarinis koncertas, kuriame programą atliks solistas Benediktas Povilavičius ir komp. Jeronimo Kačinsko sudarytas Styginis kvintetas. Prasminga, kad po ieškojimo naujų talentų neužmirštami ir savieji.

KERAMIKOS PARODA

Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius balandžio 4-5 dienomis turėjo surengęs keramikos menininkės Valantinos Dargytės-Balsienės iš Toronto, Kanados, jos keramikos dailės darbų parodą. Parodos atidarymas įvyko balandžio 4 d. vakare. Dailininkė Valentina Dargytė - Balsienė įdomiai kalbėjo apie kera-

Vytautas Balsys. Jie buvo apsistoję pas inž. Bronių ir Ireną Galinius, o taip pat susitiko ir daugiau senų pažįstamų.

PUIKI KOMEDIJA

Kovo 29 d. Bostone radijo valandėlės vedėjai Steponas ir Valentina Minkai, minėdami 47 metų savo radijo veiklos sukaktį, pasikvietė Hartfordo Dramos Mėgėjų Ratelį, kuris suvaidino Anatolijaus Kairio 3-jų veiksmų komediją "Ku-kū".

Per visą vaidinimą salėje girdėjosi juokas, o vaidinimui pasibaigus, visi džiaugėsi atėję į šį vaidinimą.

MOTINOS DIENOS MINEJIMAS

Motinos dienos minėjimas, kuris įvyks gegužės 3 d., prasidės 10:15 val. ryte šv. Mišiomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. O tolimesnis minėjimas vyks Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone. Apie lietuvių motiną kalbės inž. Juozas Stašaitis. Meninė daly — smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Aktorė Aleksandra Gustaitienė pasakys žodį apie staigmeną: Marija Stuart, kurią čia išgirsime ir pamatysime. O Ivaškų tautinio šokių sambūrio jaunieji dalyviai pasirodys su deklamacijomis.

OPEROS ŽINIOS

Į Lietuvai operos spektaklių bilietai jau gaunami Vaznelių krautuvėje, 2501 W. 71st St., telefonas: 471-1424.

Spektaklių datos: birželio 13 d., 8 val. vak., birželio 14 d., 3 val. popiet, birželio 20 d., 8 val. vak.

Vietla: Marijos mokyklos auditorija, 67th ir S. California Ave.

Bilietų kainos — parterėje: 20, 17, 14, 12 dol., balkone: 17, 13, 10 dol.

Vieš, kurie turi įsigyti bilietus anksčiau skelbtom datom, prašome juos pakeisti naujais.

Paštu bilietai užsakomi, pažymint spektaklio datą ir siunčiant atitinkamai sumai čekį, šiuo pavadinimu ir adresu: Lithuanian Opera Co., 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629.

Dainuoja:

Dana Stankaitytė I ir III sp.
Nerija Linkevičiūtė II sp.
Margarita Momkienė
Stefan Wicik I ir III sp.
Rex Elkum II sp.
Algirdas Brazis I ir III sp.
Algis Grigas II sp.
Jonas Vaznelis I ir III sp.
Vytautas Paulionis II sp.
Bernardas Prapuolėnas.

Scenos reikalų vadovas —

Jonas Paronis

Meninė priežiūra —

dail. Vladas Vijetkis

Pastatymo produkcija —

Kazys Oželis

Choreografija — Violeta Karosaitė

Chormeisteriai: Alfonsas Gečas,
Emilija Sakadolskienė

Dirigento asistentas —

Arūnas Kaminskas

Režisierius — Paul Williams

Dirigentas — Aivydas Vasaitis

Lietuvių Opera kviečia visus ir iš visur atvykti į Chicago, organizuojant ekskursijas autobusais ar mašinomis, ir dalyvauti pirmą kartą Amerikoje statomoje mūsų laisvės tema sukurtos operos I Lietuvai-Lietuviai spektakliuose.

DAIL. DARGIO DAILĖS PARODA BOSTONE.

Šio mėn. balandžio 25-26 d.
LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOS
II AUKŠTO SALĖJE,
368 W. BROADWAY, SO. BOSTONE

Atidarymas: šeštadienį, 7:30 val.

Sekmadienį — 12-4 val. p. p.

Atidaryme kalbės dail. V. VIZGIRDA — Dargio kūryba lietuvių dailės sąrangoje — pailiuotodamas skaidrėmis.

Parodos rengėjos: BOSTONO SKAUČIŲ ŽIDINYS

JAUNIMO MENO ŠVENTĖ CLEVELANDE

INGRIDA BUBLIENĖ

Kiekvienas pozityvus jaunimo pasireiškimas yra džiuginantis. Ypač džiugiamės, kai mūsų talentingas jaunimas reiškiasi scenoje ar kitose meno srityse. Juk menas džiugina visų širdis ir kalba visiem suprantama kalba. Per meną tad ir galime geriausiai supažindinti pasaulį su mūsų tautos kultūrą ir jos troškimais.

DMNP parapijos iniciatyva š. m. balandžio 5 d. 4 val. p. p. buvo surengtas mūsų talentų viešas pasirodymas pavadintas Jaunimo Meno šventė.

Pavasariui žengiant sparčiais žingsniais, su juo kartu pilnas jaunatviškos dvasios į sceną žengė ir mūsų jaunimas. Scenos uždangai pakilus, sušvito saulė ir per salę nuaidėjo patriotišku motyvu ir jaunatviška dvasia trimito garsai. Trimitininkas Algis Miškinis atliko patriotinę giesmę "Lietuviais esame mes gimę". O iš pilies bokšto prabilo jauna deklamatorė Diana Staniškytė eilėraščių "Mes su rūtom, mes su saule". Dvi sesutės Audra ir Rūta Nasvytytės klarinetu pagrojo duetą Hohmann, Allegro W. A. Mozart ir Allegro iš Divertissemento Nr. 4.

Akordeonas turbūt visiems geriausiai suprantamas, nes jis savarankiškas ir nereikalauja jokio akompanimento. Ši instrumentą gana patikimai valdo jaunas akordeonistas Rimas Biliūnas, kuris pagrojo Tranquillo komp. Pitro Deiro.

Savo kūrybą fleita ir gitara atliko Dalia Miškinytė ir Ginius Mačys. Tačiau be mūsų tautinio instrumento kanklių lietuviška meno šventė būtų lyg ir nepilna. Taigi, Čiurlionio Ansamblio kanklininkė Elenutė Muliolytė ir Jonas Muliolis atliko lietuviškų dainų pyne, kanklėm ir rageliui pritaikintą muz. A. Mikulskio. Lina Palubinskaitė toliau gražiai paskaitė savo kūrybą.

Po šios scenoje vėl pasirodė kanklės. Čia solistė

Auksė Bankaitytė paskambino komp. A. Mikulskio Mergaitės Svajonę ir Aldona Johansonaitė ir Lana Vyšnionytė atliko kanklėmis duoetą "Jaunystės žaismas", komp. A. Mikulskio. Trimitas vėl nuaidėjo per salę ir Algis Miškinis atliko R. Bernard Fitzgerald English Suitą.

Čiurlionio Ansamblio lietuvių muzikos instrumentų orkestras, vadovaujamas muz. A. Mikulskio ir O. Mikulskienės pagrojo du komp. A. Mikulskio kūrinius: liaudies dainų variaciją ir liet. tautinių šokių

Grandinėlės abiejų grupių šokėjai.

J. Garlos nuotr.

Grandinėlė šoka...

J. Garlos nuotr.

Jaunimo šventės baigminė scena.

J. Garlos nuotr.

suitą. Tad didelė dalis šios programos dalies buvo užpildyta muzikų A. ir O. Mikulskių, kurie mūsų tautinei muzikai yra skyrę tiek daug savo kūrybingų jėgų ir lietuviškos sielos.

Po šios muzikinės dalies sceną užtvindė pavasariš-

ka nuotaika beskleidžianti mums gerai pažįstama Grandinėlė. Abi Grandinėlės grupės: Koncertinė ir jaunoji grupė buvo šio vakaro tikra atrakcija. Kaip pavasario vėjas per sceną skriejo poros pindamos eilę šokių į vieną darną py-

nia. Čia buvo galima stebėti vadovo Liudo Sagio fantazijos ir kūrybos pasireiškimą perkeliant į sceną mūsų liaudies kūrybą.

L. Sagiui šiame darbe gražiai padeda Jaunių grupės mokytoja Dalia Motiejūnaitė ir Kristina Liutkutė-Freudenberger. O šokiams groja akordeonistai: Alf. Baliūnas ir Dan Suster.

Šventės programa buvo baigta trimito muzika, kur A. Miškinis pagrojo dainą "Supinsiu dainužę".

Tokia puikia pavasariška

Kersnausko scenos dekoracijos ir salės šventiškas apipavidalinimas. Reikia laukti daugiau panašių renginių, kur mūsų talentai galėtų pasireikšti.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

1981-1982 mokslo metai prasideda rugpjūčio mėn. 31 d. Kaip kitais metais, taip ir dabar, keli mokytojai išvyksta. Todėl nuo mokslo metų pradžios gimnazijai reikia lietuvių kalbos ir literatūros, fizikos, chemijos ir sporto mokytojų, mergaičių bendrabučio vedėjos ir berniukų bendrabučio vedėjo padėjėjo.

Norintieji gimnazijoje dirbti, prašomi tuojau siųsti gimnazijos direktoriui pareiškimus, nurodant išėimą mokslą, pedagoginį patyrimą ir pridedant trumpą gyvenimo aprašymą bei išėito mokslo dokumentų kopijas. Bendrabučio vedėja ar vedėjo padėjėjas gali būti asmenys, turi pedagoginį, psichologinį ar socialinio darbo (social worker) pasirušimą.

Atlyginimai finansuojami vokiečių valdžios. Jie šiais metais žymiai padidinti. Pragyvenimas pas mus pigus. Rašyti šiuo adresu: Privates Litauisches Gymnasium, Schloss Rennhof, 6840 Lampertheim 4.

Kanklininkai su vadove Ona Mikulskiene.

J. Garlos nuotr.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST. EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

CRA
APPRAISERS

RITA MATAS
IŠTAIGOS
ADMINISTRATOR

PILNATEISĖ NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

- CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
- LCMLS — Lake County
- RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.
EUCLID, OHIO 44119
PHONE: 486-2530

Lietuvių kalbos vieškeliai ir akligatviai (1)

DVIKALBIO ŠNEKOS SAVYBĖS

Jūratė Statkutė de Rosales

Rimtas šiaurės Amerikos lietuvių leidinys mums rodo garsaus menininko tapytus strypus; Europoje yra aprašoma ypatinga meno ekspozicija; Lietuvoje spauda aptaria nacionalinių kombinatų stachanovietišką gamybą ir kviečia žavėtis naujuoju diacetato cechų įrengimu; Pietų Amerikoje esame raštu kviečiami atvykti į Vasario 16-tosios actą (matyt prelegentas buvo iš anksto numatęs ne kalbėti, o rūgoti).

Patinka - nepatinka, mes turime apmastyti nūdienės lietuvių kalbos grubią tikrovę: šiuo metu nelieka nė vieno lietuvio, šiapus ar anapus geležinės sienos, kuris nebūtų paveiktas bilingvizmo įtakos.

Mūsų muistymasis kovojant už kalbos grynumą panaši į vėjo nešamo lapo norą grįžti atgal ant tos šakos, ant kurios jis išaugo. Aišku, mes galime mokyklose heroiskai kovoti už taisyklingą linksniavimą, ar

galime su dideliu spaudos šautuvu medžioti besibraunančius svetimžodžius. Tačiau kaip bus su žymiai subtylesniais kalbos kitišiais, tais, kurių mes iš pirmo žvilgsnio nė nepastebime? Tokių yra daug: prisaigos prasmės lengva deformacija, rečiau vartojamų šaknų dingimas iš bėgamosios kalbos, bendros dviem kalbom šaknies prasmės lengvas kitimas antrosios kalbos įtakoje ir daugybė kitų kalbinių fenomenų, kurių neretas dargi tytomis įsiskverbia į gilius pasaulinės klodų žodžio aktualizacijos proceso kelius. Taigi kaip bus su tais kalbos kitišiais kurių mes nepastebime, bet kurie pamažu keičia mūsų kasdieninę kalbą?

Prisilenkime prie kito klausimo. Kodėl mes bijome plačiau aptarti mūsų dvikalbiško likimo padarinius? Gal nereikia nuo tikrovės bėgti. Jei kiekviename krašte gyvena lietuviai kalbininkai rimtai atsidėtu

jų krašte vykstančių mūsų kalbos kitimų tyrimui, mes galėtume laisvai lyginti anglų, ispanų, rusų ar prancūzų kalbų skirtingą įtaką į mūsų lietuvių kalbą. Ar iš to nebūtų naudos? Gal įtakų didelis įvairumas sudarys ilgainiui faktorių, kuri galėsime panaudoti kalbos integritetui atstatyti. Tai kodėl tą faktorių norime užkasti į giliausią gėdos slėpimo duobę?

Iš kitos pusės, rimtas ir išsamus mūsų bilingvizmo padarinių tyrimas gali atverti vartus į aiškesnę mūsų kalbos istorijos supratimą. Būtų naivu galvoti, kad praityje mūsų kalba gyvavo izoliuota nuo kitų kalbų. Juk į ją veikė kaimyninės kalbos, vyko įvairios invazijos viena ar kita kryptimi ir tas pats kalbų interakcijos fenomenas kurį šiandieną regime mūsų kasdieninėje kalboje, lygiai taip pat galėjo veikti mūsų kalbą tam tikrais mūsų istorijos momentais.

■ laiškai Dirvai

Didžiai gerbiamas

Dirvos Redaktorium

Dėl mano 4-os simfonijos nominavimo Pulitzer'io premijai vis dar girdėti įvairiausių spėliojimų, svarstymų, paklausimų ir net įtarinėjimų, kad aš pats prasiimanęs nominacijos legendą. O tai dedasi todėl, kad kai kurie mūsų laikraščiai susitarę tylėti — boikototi šį reikalą. Draugui per du mėnesius neįdėjus šiuo reikalu mano pareiškimo, maloniai prašau, p. Dirvos redaktorių, įdėti į Dirvą mano ir Chicago Symphony Orchestra laiškus.

Š. m. sausio mėn. Akiračiai rašė, kad visą reikalą

pusę metų užvilkinusi Chicago Symphony orkestro sekretorė, todėl ir mano simfonijos įgrojimui neliko laiko. Tai netiesa. Buvau susitaręs su Bostono Philharmonijos orkestru, kad mano simfoniją įgros per dvi dienas.

Liet. Fondui prašymą išsiunčiau 1980 m. vasario 14 d. Bet tik šįmet L. Fondas man pranešė, kad jiems buvo neįmanoma per tokį trumpą laiką padaryti sprendimą. Manau, jei būtų buvęs šio reikalo supratimas, tai per 24 val. būtų buvęs ir sprendimas.

J. Gaidelis
Holbrook, Mass.

CHICAGO SYMPHONY ORCHESTRA

220 SOUTH MICHIGAN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS • 60604

TELEPHONE: (312) 435-8122

TELEX: 95-3666

CABLE ADDRESS: CHICAGOORCH

Jullius Gaidelis
31 Sunflower Road
Holbrook, MA 02343

Feb. 4, 1980

Dear Mr. Gaidelis:

I am writing to you in connection with your work, Symphony No. 4, which was performed by the Chicago Symphony Orchestra on March 31, 1979. Mrs. Aldona Brusokas, who arranged that concert, gave me your address that I might write to you.

Each year the Chicago Symphony is asked by the Pulitzer Prize Board to nominate musical compositions for the music award that this organization gives annually. There are strict requirements for each nomination and your composition, Symphony No. 4, meets them.

At the time we formally nominate your work to the Pulitzer Prize Board we have to send several items, one of which is the enclosed entry form. We also need a biography and a photograph of you, and a tape recording and score of your symphony. Both the recording and the score will be returned to you after the judging this spring. Please fill out the entry form that I have enclosed and return it to me.

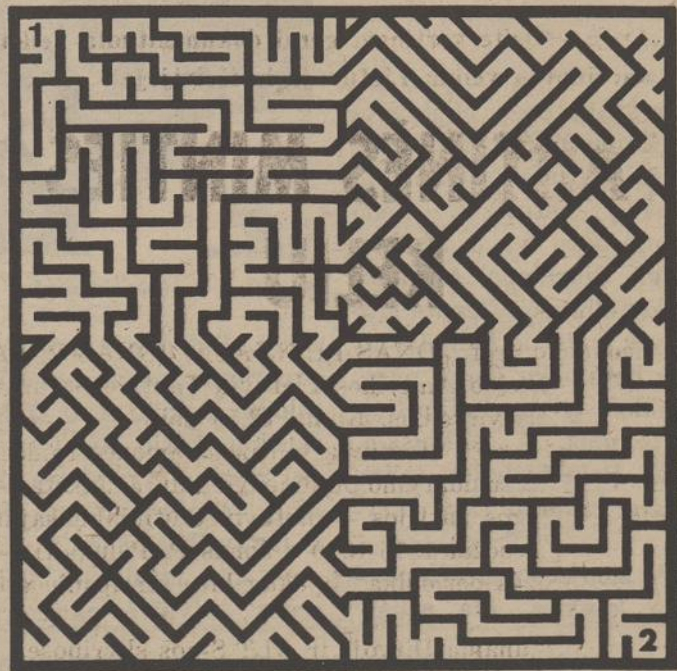
The deadline for the nominations to be sent is March 1, less than a month away, so we need to work quickly. Please write or call me so that I can determine which of these items you have, and which require that I continue searching. My office phone number is (312) 435-8169, and I am in every weekday between 9 a.m. and 5 p.m. You can write to me at the above address.

I look forward to hearing from you.

Sincerely,

Jane Shero
Jane Shero
Public Relations

POILSIO VALANDĖLEI

Raskite kelią šiame labirinte iš Nr. 1 į Nr. 2. Atsakymas 14 psl.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

'GINTARO STUDIJA' — CLEVELANDO MENININKŲ DURYS Į PASAULĮ

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Visos mūsų kolonijos, savo pirminėse išsikūrimo studijose, ieškojo pirmoje vietoje patalpų, kuriose bendrataučiai-bendraminčiai galėtų rinktis, bendrauti, diskutuoti ir veikti. Šalia tokių patalpų, ar net jų centre, paprastai randasi turtingas baras, toliau — viešų parengimų salė, posėdžių kambariai, tr. t. t. Taip, patenkinus būtinus gyvenimo reikalavimus, prasigyvenus, išsikūrus, randame amatininkus, prekybininkus, maisto, avalinės bei kitų kasdieninio gyvenimo reikmenų parduotuves. Tik po ilgo laiko pasigendame ir dvasinio peno — atsiranda knygynai ir pagaliau... meno galerijos.

Dideliam clevelandiečių džiaugsmui, š. m. balandžio

mėn. 4 dienos vakare lietuvių rajone, 505 East 185 gatvėje įvyko "Gintaro Studijos" Amber Studio atidarymas. Asmeniškai iniciatorių pakviesta, apsišarvavusi popierumi ir nusmailintais pieštukais, atvykau į nurodytą vietą. Buvau gerokai nustebinta, pamačiusi didoką meno mylėtojų būrį. Patalpos pirmame kambarielyje prie rimtai atrodančio rašomojo stalo sėdėjo vienas iš studijos šeiminkų — dailininkas Rimas Laniauskas. Kitoje patalpoje matėsi didžiulis stalas, apstatytas skanėstais, vynu ir užkandžiais. Malonūs šeiminkai sveikino svečius ir su neslepia pasididžiavimu teikė informaciją.

Pirmoji patalpa, kiek ankštoka su dviem dideliais

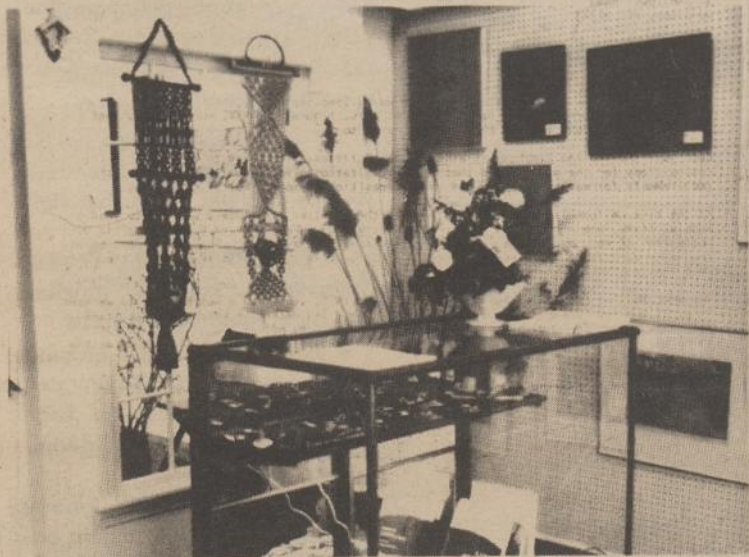
Studiją aplankė daug žmonių, besidominčių menu.

A. Kalvaičio nuotr.

Dalis eksponatų Amber studijoje.

A. Kalvaičio nuotr.

Studijos kampelis.

A. Kalvaičio nuotr.

Ar jau turite vertingą, gerai dokumentuotą veikalą apie tautininkų veiklą Lietuvoje ir išeivijoje

TAUTINĖS MINTIES KELIU

Redagavo prof. JONAS PUZINAS ir JONAS P. PALUKAITIS. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. 416 psl. kietais viršeliais. Kaina 12.50 dol.

J. Puzinas rašo "Lietuvių tautinės sąmonės raida ir tautinės srovės susidarymo pradmenys"; dr. J. Jakštas — "Tautos pažangos partijos — lietuvių tautininkų sąjungos istorijos bruožai 1916-1940"; Jonas P. Palukaitis — "Tautinės srovės periodika" ir daug kitų straipsnių apie tautininkus.

Knyga gaunama Dirvoje ir ALT S-gos skyriuose.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 12.50 dol. ir prašau man atsiųsti "Tautinės minties keliu".

Pavardė ir vardas

Adresas

langais, lankytojams jau aiškiai rodė studijos paskirtį: aukštai (kiek per aukštai, kad galima būtų gerai įvertinti darbo detales) buvo išdėstyta turtingas keramikos darbų ir medžio drožinių rinkinys, o patalpą skirianti siena buvo papuošta įmantriais virvių audiniais (macrame). Virš durų angos kabėjo lietuviška Vytis, kurio paskirtis man nebuvo labai aiški... Sienos buvo dekoruotos foto paveikslais, kolažais ir modernių rėmų pavyzdžiais. Deja, beveik visi eksponatai stigo menininkų pavardžių. Sekančioje patalpoje buvo iškabinti aliejiniai, akvareliniai ir akriliniai paveikslai. Lankytojų dėmesys buvo didelis ir šeiminkai vos spėjo teikti informaciją.

Pagaliau man pavyko pasikalbėti su studijos iniciatoriais, kurie mane painformavo apie pačios studijos steigimo idėją. Prieš maždaug keturis mėnesius Antanas Kalvaitis ir jo žmona Teresė, gurkšnodami vyną pas Rimą Laniauską, diskutuodami įvairias menininkų "bohemos" problemas, nutarė steigti studiją, kurioje vietiniai lietuviai menininkai galėtų išstatyti savo kūrinius... Tai buvo tik pradžia. Iniciatorių būrelis prasiplėtė ir pagaliau pradėta ieškoti patalpos. Suradę neblogą patalpą lietuviškame rajone šalia Mato Nekilnojamo turto įstaigos, jaunie-

ji iniciatoriai ėmėsi darbo. Jie remontavo, dažė, tinkavo, dekoravo... ir pagaliau atidarė "Gintaro Studiją". Šiuo tarpu joje išstatyti įvairių profesionalų ir mėgėjų kūrinių, kiekvienas savotiškai patrauklus, įdomus ir vertingas. Nijolė Palubinskienė, žinoma grafikė, dalyvauja su savo grafikos paveikslais. Rimas Laniauskas, pasižymėjęs akvarelistas, yra išstatęs eilę savo nature-morte paveikslų. Newyorkietę Vidą Krištolaitę atstovauja trys aliejais paveikslai. Antanas Kalvaitis dalyvauja kaip foto menininkas, kurio originalus "Paparčio lapų" paveikslas yra itin patrauklus. Jaunas foto meno studentas Paulius Nasvytis savo "Laiko Gijomis" jau rodo beveik profesionalaus lygio foto menininko pasiruošimą ir turi galimybių patekti į šių metų Clevelando Meno Muziejaus tradicinę meno parodą. Tarptautiniu mastu pripažintas amerikietis akvarelistas Fred Leech taip pat šitoje galerijoje turi savo kūrinių. Pranas Neimanas ir Viktoras Degutis dalyvauja kaip lietuviškų kryžių, koplytėlių, gėlių ir kitokių medžio drožinių kūrėjai. Eglė Laniauskienė — vienintelė virvių audinių meno (macrame) atstovė, išstatė ornamentinius, dekoratyvinio pobūdžio audinius. Chicagietė keramikė Marytė Gaižutienė ir viet-

nė Regina Šilgalienė dalyvauja su savo keraminėmis vazomis. Kostas Kizevičius turi išstatęs savo grafikos darbus ir spalvotus "kolažus".

Jaunieji iniciatoriai planuoja ne vien pardavinėti meno kūrinius, bet ir praktiškai pastatyti Gintaro Studiją prekybiniais pagrindais. Čia yra įvairiausių paveikslams rėmų pasirinkimas su profesiniu tų rėmų pritaikymu. Rimas Laniauskas ir Nijolė Palubinskienė dėstys dažymo techniką, Teresė Beržinskienė mokys jauno amžiaus vaikus piešti, o Antanas Kalvaitis duos foto meno pamokas. Taip pat planuojami audimo kursai. Ateityje numatomos svečių menininkų parodos. Iniciatoriai yra suinteresuoti "atidaryti duris" jauniems menininkams, patraukti ne vien lietuvišką, bet taip pat ir amerikiečių visuomenę. Norima vieniems pristatyti jaunus menininkus, o kitiems parodyti, kad ir mes, Clevelando lietuviai, turime gabių menininkų.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

Zosė Sirutytė

MATEMATIKĖ ZOSĖ SIRUTYTĖ

Kai lietuvis jaunuolis ar jaunuolė baigia aukštąją mokslo, džiugu ne tik tėvams, bet ir visai lietuvių kolonijai.

Zosė Sirutytė baigusi 1966 m. Holy Redeemer gimnaziją, tais pačiais metais pradėjo studijuoti Wayne State Universitete matematiką. 1972 metais įsigijo bakalauro laipsnį, o 1980 m. master laipsnį. Ji nuo 1973 metų mokytojau-

ja River Rouge Dunn mokykloje — dėsto matematiką. Jai lietuviški reikalai irgi nesvetimi: lankė ir baigė "Aušros" liuanistinę mokyklą. Skautė — priklausė Gabijos tuntui.

DLOC VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

DLOC visuotinis metinis susirinkimas įvyko š. m. balandžio 5 d. šv. Antano parapijos kavinėje. Atidarė valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas ir susirinkimui pravesti pakvietė: Vincą Tamošiūną — pirmininku ir Saulių Šimoliūną — sekretoriumi. Tylos minute ir susikaupimu pagerbti mirę nariai. Stasys Šimoliūnas perskaitė organizacijų paskirtų atstovų sąrašą. Paskirta 40 atstovų, kurie atstovauja 25 organizacijas, bet ir iš paskirtųjų į susirinkimą teatvyko vos tik 21 atstovas.

Praeitų metų protokolą perskaitė Saulius Šimoliūnas, Kaziui Gogeliui pasiūlus, Antanui Sukauskui paremus, protokolą buvo pri-

imtas kaip parašytas.

DLOC valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas pasveikines organizacijų atstovus ir padėkojęs organizacijoms už praeitų metų santrauką turėjo atspausdines ir ją kiekvienas susirinkimo dalyvis gavo.

Pranešė, kad jis ir šiais metais Pavergtų tautų festivalyje liepos 17-19 d. būsiąs pirmininku. Yra ruošiamas lietuvių telefonu sąrašas, kalendorius ir lietuvių-anglų kalba žinių laiškas; kvietė visus prie šių darbų prisidėti.

Finansų sekretoriaus ir išdininko Antano Vaitėno apyskaita buvo patiekta raštu. DLOC metų laikotarpyje, su praėjusių metų likučių, turėjo: 18.313.60 dol. pajamų, 13.706.97 dol. išlaidų ir sausio 1 d. banko sąskaitoje turėjo 4.606.03 dol.

Revizijos komisijos akta perskaitė Vincas Tamošiūnas, rasta viskas tvarkoje. Stasys Šimoliūnas perskaitė sąrašą asmenų, kurie sutinka kandidatuoti į valdybą. Vienbalsiai jis buvo priimtas. Į valdybą numatyta net 22 žmonės. Jiems pasiskirsčius pareigomis bus paskelbta. Į revizijos komisiją išrinkti: Vincas Tamo-

šiūnas, Antanas Norus ir Vincas Rinkevičius. Po diskusijų ir sumanymų susirinkimas baigtas visiems sugiedant Lietuvos himną.

A. A. VYTAUTAS LIESUNAITIS

Kovo 28 d. dukters Reginos ir žento prof. Justino Pikūno namuose su šiuo pasauliu atsiskyrė Vytautas Liesunaitis sulaukęs 92 metų. Velionis buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savadorius ir pavyzdingas ūkininkas, gerai apsišvietęs, rašė atsiminimus iš Pirmojo pasaulinio karo, Lietuvos kūrimosi metu ir įvairius atsitikimus iš Suvalkijos, kurie buvo spausdinami Drauge ir Darbininke. Palaidotas kovo 31 d. Liko dukte, žentas ir trys anūkai.

GEGUŽINĖ PO STOGU

Jūrų šaulių "Svyturio" kuopa balandžio 26 d. 12 val. Lietuvių Namuose rengia gegužinę po stogu. Veiks baras, įvairių lietuviškų valgių svetainė ir laimėjimų stalas. Visi kviečiami atvykti ir dalyvauti gegužinėje.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• BALANDŽIO 26 D. LKB Kronika. Iškilmingos Mišios ir programa šv. Jurgio parapijoje. Rengia Rėmėjų būrelis prie LKB Kronikai leisti s-gos.

• BALANDŽIO 25-26 D. Vandos Aleknienės dailės kūrinų ir Norberto Lingertaičio gintaro išdirbinių paroda D.M. N.P. parapijos salėje. Ruošia Neringos tunto Židinys.

• BALANDŽIO 26 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokinių pirmoji Komunija.

• GEGUŽĖS 10 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 1-3 DD. Ateitininkų šeimos šventė ir 70 metų Ateitininkijos sukakties minėjimas.

• GEGUŽĖS 3 D. LB Clevelando apylinkės metinis susirinkimas.

• GEGUŽĖS 17 D. JAV LB Kultūros tarybos premijų įteikimas.

• GEGUŽĖS 23-24 D. Clevelando menininkų dailės paroda DMNP parapijos salėje. Rengia D.L.K. Birutės draugijos Clevelando skyrius.

• GEGUŽĖS 31 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• BIRŽELIO 7 D. O. Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių recitalis.

• BIRŽELIO 14 D. birželio minėjimas 12 val. Edgewater Parke. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• BIRŽELIO 20 D. Joninių laužas O. ir V. Jokūbaičių sodyboje. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• BIRŽELIO 28 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• LIEPOS 12 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• LIEPOS 19 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

• LIEPOS 19 D. — SLA 14 kuopose gegužinė Onos ir Vytauto Jokūbaičių sodyboje.

• RUGPIŪČIO 5-9 D. A.L. R.K. Moterų Sąjungos 39-sis seimas Clevelande DMNP parapijoje.

• RUGPIŪČIO 8-9 d. Dail. Reginos Petrutienės tautodailės darbų paroda DMNP parapijos didžiojoje salėje.

• RUGPIŪČIO 16 d. Balfio gegužinė.

• RUGPIŪČIO 30 D. — Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrian Picnic Ground.

• RUGSĖJO 5 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

Kadangi jūs galvojate apie savo pinigus, yra gerai turėti užnugary stipriausį Ohio banką.

Šiais ekonomiškais laikais yra saugu turėti ryšį su AmeriTrust. Kadangi tai yra valstijos didžiausias ir stipriausias bankas, jūsų pinigai padėti AmeriTrust yra nemažiau saugūs kaip kitur.

Jeigu jūs ieškote užtikrinto taupymo plano, mes turime daugelį jų pasirinkimui — taupymo sąskaita, pajamų sąskaita, pensijų taupymo planas, aukšto procento "money-market" sertifikatai ir kiti. Ir visa tai yra apdrausta federalinės vyriausybės iki 100,000 dolerių.

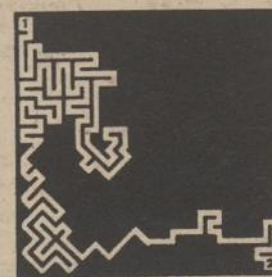
Jei jūs atidarote čekių sąskaitą, mes siūlome keletą skirtingų rūšių, įskaitant naują procentus mokantį čekių planą.

Jeigu jums reikalinga paskola, ar norite kredito kortelės arba norėtumėte pradėti šeimos fondą, AmeriTrust gali jums padėti. Ir turėdami 84 skyrius ir tuziną Fast Cashier (R) mašinas visoje Cuyahoga apskrity, mes siūlome patogiausią bankinę operaciją mieste.

Sustokite bet kuriame AmeriTrust skyriuje tuoj pat ir duokite pradžia sėkmingai eigai.

AmeriTrust

GALVOSŪKIO SPRENDIMAI

Member FDIC

DIRVA

JONO ŠVEDO KŪRYBOS FONDAS

Mirus kompozitoriui Jonui švedui (1927-1981), norima išleisti jo kūrybos rinkinį. Tam reikia lėšų. Tad kviečiame, ypač Velionio bičiulius ir kolegas, šį užmojį paremti.

Čekius rašyti "Jonas Švedas Memorial Fund (Account No. 64-0-000374)" ir siųsti Transohio Savings (Jonas Švedas Memorial Fund Acct.) One Terminal Tower, Cleveland, Ohio 44113, arba Nijolė Palubinskienė, 2870 Meadowbrook Ave., Cleveland Hts., Ohio 44118.

Fondo iniciatoriai: Stasys Baras, Kazys Bradūnas, Gina Čapkauskienė, Eugenijus Čuplinskas, Stasys Gailėvičius, Jeronimas Kačinskas, Aleksandras Kučiūnas, Henrikas Nagys, Kostas Ostrauskas, Nijolė Palubinskienė, Juozas Pivoriūnas, Liudas Sagys, Rimvydas Šilbajoris, Izidorius Vasyliūnas, Vaclovas Verikaitis.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIO REIKALU

Vliko tarybos posėdžio apraše (Dirva Nr. 15) iškritusi pastraipa:

"Sienų komisijos pranešimai ir diskusijos naudotino žemėlapių reikalu. Tarybos posėdyje šį klausimą komisijos vardu dalykiškai referavo Algis Regis (Liet. Vie-

nybės Sąjūdžio atstovas). Referentas ir Ansas Trakis (Liet. Vakarų Rezist. atstovas, sienų komisijos pirmininkas), diskusijų eigoje atsakinėjo į paklausimus. Sienų komisija pasiūlė Vlikui ir kitoms mūsų institucijoms naudoti Devenių fondo išleistą, J. Andriaus parengtą, Lietuvos žemėlapi.

Vliko taryba pasiūlymą priėmė, Vliko nusistatymas dėl Prūsų (Maž. Lietuvos žemių) išdėstytas memorandumė, 1949 m. įteiktame JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos vyriausybėms, galioja ir šiandien".

ROMO KALANTOS MINĖJIMAS

LŠST Centro Valdybos posėdyje pirmininkas Karolis Milkovaitis pranešė, kad 1981 metais gegužės mėn. 3 dieną įvyks Romo Kalantos ir kitų lietuvių tragiško žuvimo minėjimas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Prie paminklo jau padaryti tam tikri pagerinimai ir pagražinimai. Čia bus įstatyti stulpai vėliavoms pakelti. Visi šaulių vienetai privalo kuo skaitlingiausiai ir su uniformomis dalyvauti. Prašomos ir kitos organizacijos, ypatingai jaunimo, dalyvauti organizuotai ir su vėliavomis.

Prieš tai Marquette Parko šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčioje 10:30 val.

bus atlaikytos pamaldos. Po pamaldų ten pat jau lauks autobusai ir, netuprinčių susisiekimo priemonių, nuveš į kapines.

Prašome šaulius ir kitas organizacijas nepamiršti šios datos — gegužės mėn. 3 d. Visa lietuviškoji Chicago ir apylinkės visuomenė prašoma dalyvauti Romo Kalantos, atidavusio savo jauną gyvybę už Lietuvos laisvę, minėjime. Prisiminime jo didžią auką ir pagerbkime jį ir kitus lietuvių žuvusius liepsnų sūkuriuose.

A. Skopas

• **Chicago Lietuvių Taryba** šaukia metinę konferenciją, kuri įvyks 1981 m. balandžio mėn. 26 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave.

Lietuvių visuomenė ir organizacijos kviečiamos gausiai dalyvauti.

R. Spalis

AUKSINIO SAULĖLYDŽIO GUNDYMAI

R. Spalio vienos kartos istorijos ciklo, ką tik išėjusios paskutinės dalies — knygos "Auksinio saulėlydžio gundymai" sutiktuves rengiamos balandžio 24 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje.

R. Spalio kūrybą trumpai aptars ir su "Auksinio saulėlydžio gundymais" supažindins beletristikos kritikas dr. K. Keblys.

Paskaitininką palydės romano ištraukų skaitymas ir trumputė meninė programa.

Sutiktuves rengia ir visus jose dalyvauti kviečia Korp! Neo-Lithuania Chicagoje.

• **Birutė Venskuvienė** (iš Paryžiaus) š. m. kovo 20-21 d.d. dalyvavo Europos katalikų moterų suvažiavime Wislikofen (Šveicarijoje), atstovaudama PLKOS. Suvažiavimo tema: "Moteris Bažnyčioje". B. Venskuvienė aktyviai reikėsi šio suvažiavimo darbuose, drauge išskeldama pavergtos Lietuvos katalikės moters sunkią padėtį ir jos didelį įnašą mūsų krašto religiniam gyvenimui. Suvažiavimą suorganizavo Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unija (WUCWO) drauge su Šveicarijos Katalikiu Moterų Lyga. Dalyvavo atstovės iš 15-kos Europos kraštų.

A.L.T. S-GOS SEPTYNIOLIKTOJO SEIMO

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės 23 d.

9:00-10:30 REGISTRACIJA.

10:30-12:00 IŠKILMINGAS POSĖDIS.

1. Seimo atidarymas — Seimui rengti komiteto pirmininko JONO ŠVOBOS žodis.
2. Garbės prezidiumo sudarymas.
3. Himnai.
4. Invokacija.
5. A.L.T. S-gos pirmininko pratartis — ANTANAS MAŽEIKAS.
6. Mirusiųjų Sąjungos narių pagerbimas — JONAS MOCKUS.
7. Sveikinimai — BRONIUS DŪDA.
8. Paskaita: žvilgsnis į mūsų problemas — AUGUSTINAS KUOLAS.

12:30- 1:30 PRIEŠPIEČIAI.

1:30- 3:30 DARBO POSĖDIS.

1. Seimo prezidiumo sudarymas.
2. Darbotvarkės priėmimas.
3. Seimo komisijų sudarymas: registracijos, mandatų, nominacijos ir nutarimų.
4. Sąjungos valdybos ir revizijos komisijos pranešimai.
5. Diskusijos dėl pranešimų.

3:30- 5:30 Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugijos "VILTIS" narių susirinkimas.

8:00 BANKETAS.

Programoje sol. Liucija Mažeikienė Akompanuoja V. Neverauskas. Šokiams groja Korp! Neo-Lithuania orkestras.

Sekmadienis, gegužės 24 d.

8:00- 9:00 Pamaldos.

10:00-12:00 DARBO POSĖDIS.

1. Skyrių atstovų ir apygardos atstovo pranešimai.
2. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pranešimas — EUGENIJUS BARTKUS.
3. Pranešimas ALTos reikalais — TEODORAS BLINSTRUBAS.
4. Nepriklausomybės Fondas — EMILIJA ČEKIENĖ.
5. Diskusijos dėl pranešimų.

12:00- 1:00 PRIEŠPIEČIAI.

1:00- 2:30 DARBO POSĖDIS.

1. Mandatų komisijos pranešimas.
 2. Sąjungos įstatų keitimo projektas — VYTAUTAS ABRAITIS.
 3. Diskusijos.
 4. Sąjungos įstatų pakeitimo priėmimas.
- 2:30- 4:00
1. Nominacijos komisijos pranešimas.
 2. Sąjungos pirmininko, valdybos narių, tarybos narių ir revizijos komisijos rinkimai.
 3. Nutarimų komisijos pranešimas ir nutarimų priėmimas.
 4. Klausimai ir sumanymai.
 5. Seimo uždarymas.

Seimas ir banketas vyksta Hyatt Regency viešbutyje, Fair Lane Town Center, Dearborn, Michigan.

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Naujai išrinktoji Venezuelos Lietuvių Bendruomenės centro valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Dr. Vytautas Dambrava — pirmininkas, Jūratė Statkutė de Rosales — vicepirm., Petras Kriščiūnas — sekr., inž. Antanas Baronas — inž. ir Ričardas Zovadskas — narys.

Posėdy nutarta prašyti Aleksandros Vaisiūnienės ir toliau tęsti VLB korespondentės darbą.

Pirmininko adresas: Dr. V. Dambrava, Edif Rio Claro, Apart. 1, Los Manolos, Caracas, Venezuela. Telef. 782-2103.

• Vasario 16 gimnazijos mokiniai ir tėvai, iš viso 35 asmenys, daro Velykų atostogų metu ekskursiją į Romą. Kelionėje išbus 8 dienas. Apžiūrės Romos įžymybes, muziejus, dalyvaus šv. Tėvo audiencijoje.

SURPLUS PIC UP INV. VALUED \$3,778.00 SOLD FOR \$250. MANY MORE BARGAINS AVAILABLE FOR SALE THROUGH GOVERNMENT AGENCIES. CALL 602-941-8014, Ext. 4231. (15-16)

WANTED OWNER OPERATOR

Originating out of Rhode Island, to New York, New Jersey with return loads to Points in Conn., Rhode Island & Mass. Permanent lease. To pull company trailers.

Call 401-231-1100

Ask for George

(12-18)

Žalgirio šaulių kuopos nariui

A. A.

BRONIUI GRAŽULIUI

mirus, žmonai AKVILINAI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ŽALGIRIO ŠAULIŲ KUOPA

LB Indianapolis apylinkės valdyba gražiai vadovaujanti lietuvių veiklai, suruošė Vasario 16 minėjimą, pritraukusį daug žmonių. Nuotraukoje pirm. R. Guzulaitis ir grupė dalyvių. Iš kairės: S. ir R. Guzulaičiai, Sofija Tekorius, kun. John Beitans, Helen ir dr. Kazimieras Zemenskiai.

LB apyl. valdybą sudaro pirm. Rymantas Guzulaitis, vicepirm. Sofija Tekorius ir sekr. išd. Judith Turcinskaitė-Loehr. Norintieji prisidėti prie LB Indianapolis apylinkės veiklos, kreipkitės į pirm. R. Guzulaitį, 5523 Hollister Dr., Speedway, Ind. 46224. Tel. 299-7848.